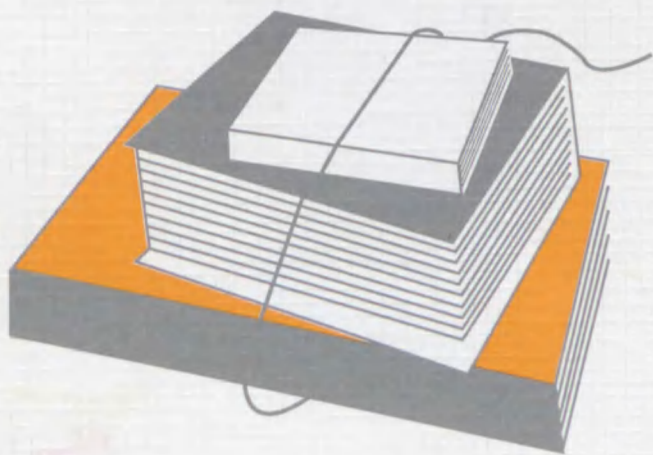

ISSN 1234-7752

Bibliotekarz Zamojski

Bibliotekarz Zamojski

WOJEWÓDZKA
I MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
W ZAMOŚCIU

1998/1 (7)

WYDAWCA:

WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W ZAMOŚCIU
22- 400 Zamość, ul. Pereca 14

Zespół redakcyjny:

Krystyna Gruszka
Halina Biniek
Feliksa Niemiec
Anna Kuszczak
Maria Szeliga

Redaktor techniczny:

Jolanta Miksza-Kordulska

Projekt okładki:

Elżbieta Gnyp

Skład komputerowy:

Jolanta Miksza-Kordulska
Elżbieta Żelichowska

Adres redakcji:

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WiMBP
22-400 Zamość
ul. Reja 18
tel.639-27-20

Nakład 150 egz.**Druk i oprawa:**

Zakład Poligraficzny
22-400 Zamość
ul. B. Prusa 19
tel.639-23-18

♦ Z ŻYCIA BIBLIOTEK

Stan bibliotek publicznych województwa zamojskiego w 1997 r.	7
Z dziejów Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Józefowie	17
Biblioteka Publiczna - jej rola i miejsce w edukacji regionalnej	19

♦ REFLEKSJE

Nowe wyzwania dla bibliotek publicznych. Konferencja nt. „Unii Europejskiej”	23
Biblioteka jako placówka edukacji czytelniczej i informacyjnej	26

♦ WSPOMNIENIA BIBLIOTEKARZY

„Przystanek Biblioteka”. Praca konkursowa	35
---	----

♦ POMOCY METODYCZNE

Cudowna podróż w krainę baśni	45
Selma Lagerlöf - 140. rocznica urodzin pisarki. Konspekt lekcji bibliotecznej	49
Adam Mickiewicz - życie i twórczość. Regulamin konkursu	52
Rocznice literackie na 1999 r.	59

♦ KSIĄŻKI, KTÓRE WARTO KUPIĆ 67

♦ TO WARTO WIEDZIEĆ 75

♦ KRONIKA 85

Z ŻYCIA BIBLIOTEK

Stan bibliotek publicznych województwa zamojskiego w 1997 roku

Sieć biblioteczna

W 1997 roku sieć bibliotek województwa zamojskiego obejmowała 163 placówki biblioteczne, w tym 57 bibliotek (1 biblioteka wojewódzka, 3 biblioteki miejskie, 6 bibliotek miejsko-gminnych i 47 bibliotek gminnych) i 106 filii bibliotecznych (12 filii WiMBP w Zamościu, 10 filii miejskich, 8 filii miejsko-gminnych oraz 76 filii bibliotek gminnych).

Pomimo że w 1997 r. zlikwidowano 1 placówkę biblioteczną (FB w Gródkach, gm. Turobin), ogólna liczba placówek nie uległa zmianie, ponieważ jednocześnie utworzono 1 filię - Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zamościu (przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym). Placówka ta obsługuje pacjentów i pracowników Szpitala.

W ciągu całego 1997 roku zawieszana była działalność 2 placówek na terenie woj. zamojskiego (FB nr 2 w Hrubieszowie i FB Gózd Lipiński, gm. Biszcz). W okresie zimowym nie funkcjonowało FB Zubowice (gm. Komarów). Z powodu złego stanu lokalu, zamknięto FB Nr 9 WiMBP. Na koniec roku zawieszona była działalność 4 placówek.

Na terenie województwa funkcjonowały 4 filie dla dzieci i młodzieży (w miastach). Ich stan w stosunku do 1996 r. nie uległ zmianie. Nie zmieniła się również liczba oddziałów dla dzieci i młodzieży i wynosi 22 na koniec 1997 roku.

Działalność stałych placówek bibliotecznych wspomagało w ciągu 1997 roku 79 punktów bibliotecznych. Ich liczba zmniejszyła się w 1997 r. do 73 (stan w dniu 31 XII 97 r.). W porównaniu z 1996 r. liczba punktów bibliotecznych zmniejszyła się o 10.

Nadal wzrasta liczba placówek bibliotecznych połączonych z ośrodkami kultury. W 1997 roku ich stan zwiększył się z 54 do 60 (w tym 24 biblioteki i 36 filii bibliotecznych). W minionym roku dokonano połączenia bibliotek z domami kultury w 2 gminach: Izbica i Łukowa.

Ponadto funkcjonują wcześniej połączone placówki z bibliotekami szkolnymi (FB Zamch w gm. Obsza i GBP Komarów).

Zbiory

Księgozbiór placówek bibliotecznych woj. zamojskiego w 1997 roku liczył 2 157 461 vol. (w tym 3 370 czasopism oprawnych). Ponadto zgromadzono

9 761 jednostek zbiorów specjalnych, w tym 4 559 jednostek materiałów audiowizualnych. W porównaniu z 1996 r. zmniejszyła się o 14 568 vol. (- 0,7 %) liczba książek (przede wszystkim wyselekcjonowanych), natomiast zbiory specjalne zwiększyły się o 544 jednostki (+ 5,9 %).

Zbiory bibliotek samorządowych w 1997 r. liczyły 1 891 217 książek i czasopism oprawnych oraz 1 895 jednostek zbiorów specjalnych. W stosunku do 1996 r. księgozbiór tych placówek zmniejszył się o 8 935 vol. (- 0,5 %) i o 45 jednostek materiałów audiowizualnych (- 2,3 %).

W WiMBP i jej filiach zbiory liczyły na koniec 1997 roku 266 244 książek i czasopism oprawnych oraz 7 866 jednostek zbiorów specjalnych. W porównaniu z rokiem poprzednim księgozbiór zmniejszył się o 5 633 vol. (- 2,1 %). Wzrosła natomiast o 589 jednostek (+ 8,1 %) liczba zbiorów specjalnych.

Struktura księgozbioru zgromadzonego przez biblioteki woj. zamojskiego przedstawia się następująco:

- literatura piękna dla dzieci	- 646 770 vol. = 30,0 %,
- literatura piękna dla dorosłych	- 871 432 vol. = 40,4 %,
- literatura z innych działów	- 639 259 vol. = 29,6 %.

W 1997 r. do wszystkich placówek bibliotecznych wpłynęło ogółem 40 331 vol., tj. o 167 vol. mniej (- 0,4 %) niż w roku poprzednim. Z ogólnej liczby wpływów, 26 768 vol. pochodzi z zakupu, 9 730 vol. biblioteki otrzymały w darze, a 3 437 książek pochodzi z innych źródeł.

W porównaniu z 1996 r. zakup książek zwiększył się o 1 885 vol. (+ 7,6 %). Wzrost ten wystąpił w bibliotekach samorządowych - o 3 317 vol. (tj. + 18,2 %). Z powodu braku środków finansowych zmniejszyła się niestety liczba zakupionych nowości w WiMBP - o 1 432 vol. (- 21,5 %).

W żadnej bibliotece woj. zamojskiego nie osiągnięto wymaganego wskaźnika zakupu książek tj. 18 vol. na 100 mieszkańców. W województwie wskaźnik ten wyniósł 5,4 vol. na 100 mieszkańców. W WiMBP zakup książek zmniejszył się z 10,0 do 7,8 vol. na 100 mieszkańców, natomiast w placówkach samorządowych wzrósł z 4,3 do 5,1 vol. na 100 mieszkańców.

Jedynie w 5 samorządach biblioteki osiągnęły wskaźnik zakupu powyżej 10,0 i aż 17 bibliotek zakupiło mniej niż 3 książki na 100 mieszkańców. Do 11 filii bibliotecznych nie zakupiono ani jednej książki (działalność 2 spośród nich była zawieszona). W 4 filiach bibliotecznych zakupiono tylko po kilkanaście książek.

Sytuacja w zakresie uzupełniania zbiorów nadal nie jest zadowalająca, mimo że odnotowano ogólny wzrost wskaźników zakupu. Duży wpływ na wzrost tych wskaźników miał zakup tzw. „taniej książki”, z którego skorzystała większość bibliotek naszego województwa. Ogółem biblioteki zakupiły 3 722 vol. tych książek za sumę 2 750,95 zł. Zakup „taniej książki” stanowił 13,9 % ogółu ku-

pionych do bibliotek książek, zaś środki finansowe wydatkowane na ich zakup stanowiły 1,2 % ogólnych wydatków na zakup książek. Zakup „taniej książki” wpłynął na spadek średniej ceny jednej książki w porównaniu z rokiem 1996 z 8,99 do 8,45 zł.

Nadal stwierdza się niewystarczający dopływ nowości wydawniczych z zakresu literatury popularnonaukowej, która w bibliotekach ulega szybkiej dezaktualizacji. Sytuację taką powodują ciągle ograniczane środki finansowe przeznaczone na zakup książek. Niemniej jednak sytuacja w tym zakresie poprawiła się w porównaniu z rokiem ubiegłym. W roku sprawozdawczym bibliotekarze zwrócili znacznie większą uwagę przy uzupełnianiu zbiorów na zakup literatury niebeletrystycznej, ale odbyło się to kosztem literatury z innych działów. Literatura niebeletrystyczna stanowiła w 1997 r. 34,4 % ogółu zakupów (w 1996 r. 26,2 %). Zakup literatury pięknej dla dorosłych spadł z 40,2 % w roku ubiegłym do 36,6 % w br. zaś literatury pięknej dla dzieci z 33,6 % do 29,0 % ogółu zakupu. Mimo tej zmiany w zakupie nowości, większość bibliotek zwłaszcza na wsi, nadal posiada księgozbiory przestarzałe i zdezaktualizowane.

Czytelnicy

W 1997 roku z bibliotek publicznych naszego województwa korzystało 91 107 czytelników, tj. o 1 158 więcej (+ 1,3 %) niż w roku poprzednim.

Systematycznie od 1991 roku wzrasta liczba czytelników korzystających z usług WiMBP w Zamościu i jej filii. Zwiększa się liczba czytelników dorosłych, studiujących i doksztalających się, poszukują oni literatury naukowej i popularnonaukowej umożliwiającej podnoszenie kwalifikacji. Przybywa również czytelników bezrobotnych czytających literaturę rozrywkową. W 1997 r. zarejestrowano w sieci WiMBP 21 438 czytelników, tj. o 1 985 (+10,2 %) więcej niż w 1996 roku. Korzystający z placówek WiMBP stanowili 23,5 % użytkowników wszystkich bibliotek.

Placówki samorządowe zarejestrowały 69 669 korzystających, co stanowi 76,5 % ogółu czytelników. W stosunku do 1996 roku ich liczba zmniejszyła się o 827, czyli o 1,2 %.

Budzi niepokój stale zmniejszające się zainteresowanie bibliotekami wśród dzieci i młodzieży w wieku do 15 lat. W 1997 r. w bibliotekach zarejestrowano 35 163 czytelników z tej grupy wiekowej. W porównaniu z 1996 r. ich liczba zmniejszyła się o 1 079 (- 3,0 %), zarówno w środowisku miejskim, jak i wiejskim. Mimo zmniejszenia liczby i odsetka tej grupy użytkowników, nadal jest to najliczniejsza grupa wypożyczających. Stanowią oni 38,6 % wszystkich czytelników (w roku 1996 - 40,3 %). W miastach zarejestrowano 9 829 dzieci i młodzieży do lat 15, co stanowi 23,0 % ogółu czytelników. W placówkach

wiejskich ta grupa użytkowników liczyła 25 334 osoby, tj. 52,3 % zarejestrowanych w nich czytelników.

W woj. zamojskim w 1997 r. na 100 mieszkańców przypadało 18,5 czytelników (w 1996 r. - 18,3). W placówkach miejskich wskaźnik ten wzrósł z 26,5 do 27,6 czytelników na 100 mieszkańców. W dalszym ciągu ten wskaźnik zwiększa się w WiMBP w Zamościu - wzrósł z 29,2 do 31,9 czytelników na 100 mieszkańców. Na wysoki wskaźnik rozczytania ma m.in. wpływ korzystanie z bibliotek uczącej się młodzieży wiejskiej. Natomiast w środowisku wiejskim zasięg bibliotek nieznacznie zmniejszył się: z 14,5 do 14,4 czytelników na 100 mieszkańców. Wiąże się to m. in. ze zmniejszającą się liczbą placówek bibliotecznych, dużą odległością od bibliotek, zamykaniem bibliotek o 1-osobowej obsadzie kadrowej na okres urlopów, a także z czasowym zawieszaniem ich działalności. Czynniki te, a przede wszystkim bardzo słabe zaopatrzenie biblioteki w nowości wydawnicze, brak interesujących i poszukiwanych tytułów z literatury pięknej, jak i niebeletrystycznej, ujemnie odbijają się także na liczbie wypożyczeń.

Wypożyczenia

W 1997 roku biblioteki udostępniły na zewnątrz 1 644 418 książek, tj. o 34 471 vol. (- 2,1 %) mniej niż w 1996 r. Zmniejszenie liczby wypożyczeń książek wystąpiło zarówno w placówkach miejskich, jak i wiejskich, w bibliotekach i w filiach. Wynika to przede wszystkim z niedostatecznego (od kilku lat) zakupu książek.

Placówki samorządowe udostępniły na zewnątrz 1 390 028 książek, tj. o 31 013 mniej niż 1996 r. Wypożyczenia w tych placówkach stanowiły 84,5 % udostępniionych książek.

W WiMBP w Zamościu, mimo znacznego wzrostu liczby czytelników, odnotowano spadek liczby wypożyczeń książek na zewnątrz (o 3 458 vol.), spowodowany brakiem nowości wydawniczych. Ogółem zarejestrowano w WiMBP 254 390 wypożyczeń.

Spadek wypożyczeń książek wystąpił w każdej grupie literatury: pięknej dla dzieci i dla dorosłych, a także w literaturze niebeletrystycznej. Szczególnie duży jest spadek wypożyczeń literatury pięknej dla dorosłych - o 17 536 vol. Uwidoczniło się to w strukturze wypożyczeń. Zmniejszył się z 42,1 do 41,9 odsetek wypożyczeń tej grupy zbiorów, zwiększył się natomiast udział literatury pięknej dla dzieci w wypożyczeniach: z 42,8 do 43,2 %.

Struktura wypożyczeń w miastach i na wsi kształtuje się odmiennie. W wypożyczeniach dokonywanych w środowisku wiejskim 53,2 % to wypożyczenia literatury pięknej dla dzieci, literatura piękna dla dorosłych stanowi 34,5 % ogółu wypożyczeń, a tylko 12,3 % to wypożyczenia literatury niebeletrystycz-

nej. Natomiast w bibliotekach miejskich przeważają wypożyczenia literatury pięknej dla dorosłych (53,2 %), podczas gdy literatura piękna dla dzieci stanowi tylko 27,4 % ogółu dokonanych wypożyczeń. Większy niż na wsi jest też udział wypożyczeń literatury popularnonaukowej i naukowej.

Jeszcze bardziej widoczne jest to w placówkach WiMBP w Zamościu. Wypożyczenia literatury pięknej dla dorosłych stanowią 59,7 %, podczas gdy wypożyczenia książki dziecięcej - tylko 17,3 %. Znacznie wyższy jest jednocześnie odsetek wypożyczeń literatury niebeletrystycznej - zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych - 23, 0 %.

Wiąże się to z niższym poziomem wykształcenia w środowisku wiejskim, a także z faktem, że najliczniejszą grupą korzystającą na wsi z bibliotek są dzieci i młodzież w wieku szkolnym. Natomiast w miastach zwiększa się liczba czytelników dorosłych, bądź doksztalcających się, studiujących i wypożyczających literaturę naukową i popularnonaukową, bądź też czytających dla rozrywki.

Wskaźnik aktywności czytelniczej zmniejszył się z 18,7 w 1996 roku do 18,0 wypożyczeń na 1 czytelnika w 1997 roku. W bibliotekach na wsi wskaźnik ten wzrósł z 20,6 do 20,7, ale w placówkach miejskich zmniejszył się z 16,8 do 15,0 wypożyczonych książek na 1 czytelnika.

Oprócz książek, w placówkach bibliotecznych woj. zamojskiego w 1997 roku wypożyczono na zewnątrz 22 586 jednostek zbiorów audiowizualnych, tj. o 4,7 % (1 021 jednostek) więcej niż w poprzednim roku oraz 14 037 czasopism (o 1 978, tj. 12,4 %) mniej niż w 1996 r.

W systemie prezencyjnym udostępniono 84 745 książek, co stanowi wzrost o 10 974 wypożyczenia (+ 14,9 %) w stosunku do 1996 r. oraz 82 222 czasopisma (na poziomie roku poprzedniego).

Baza materialna

W 1997 r. uległy zmianie warunki lokalowe 13 placówek bibliotecznych woj. zamojskiego. Wszystkie zmiany miały miejsce w bibliotekach samorządowych. Nowe lokale otrzymało 12 placówek bibliotecznych. W 9 przypadkach nastąpiła poprawa warunków lokalowych, natomiast w 3 placówkach była to zmiana na gorsze. Ponadto 1 biblioteka uzyskała dodatkowe pomieszczenie na czytelnię.

Ogółem powierzchnia pomieszczeń bibliotecznych w 1997 r. wynosiła 11 019 m², tj. o 187 m² więcej niż w 1996 roku. Na jedną placówkę biblioteczną w woj. zamojskim przypadało średnio 67,6 m² powierzchni bibliotecznej.

W większości bibliotek - mimo stopniowej poprawy w tym zakresie - sytuacja lokalowa nie jest dobra. Biblioteki mieszczą się w lokalach budowanych z myślą o innym przeznaczeniu, najczęściej wspólnie z innymi użytkownikami

budynków (np. OSP, UG itp.). Są one często nieprzystosowane funkcjonalnie do prowadzenia działalności bibliotecznej. Znaczna część placówek nie odpowiada podstawowym wymaganiom, są zbyt małe, bez czytelní i zaplecza magazynowego. Bardzo często mieszczą się w źle ogrzewanych pomieszczeniach.

Bardzo zła jest także sytuacja lokalowa WiMBP w Zamościu. Siedziba Biblioteki Głównej jest niefunkcjonalna, zagrzybiona i wymaga natychmiastowego remontu. Postępujący proces niszczenia obiektu powoduje ogromne zagrożenie dla zbiorów, bezpieczeństwa czytelników i pracowników.

Wyposażenie bibliotek jest bardzo złe. Jest to przede wszystkim wynikiem ciągłych problemów finansowych, jak też brakiem zrozumienia dla tych potrzeb u dysponentów budżetów. Tylko niewielka liczba bibliotek samorządowych posiada sprzęt audiowizualny: 12 placówek posiada telewizory, 11 placówek posiada magnetowidy i odtwarzacze video (w tym 9 bibliotek i 2 filie).

W 1997 r. MBP w Tomaszowie Lub., zatrudniając osobę w ramach umowy z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zakupiła komputer, drukarkę i sprzęt powielający.

Wiele placówek, w tym i bibliotek gminnych, nie posiada telefonów. Z powodów finansowych zdarzają się nawet problemy z zakupem regałów i szaf katalogowych.

Kadra

W minionym roku w bibliotekach publicznych woj. zamojskiego zatrudnionych było 258 pracowników działalności podstawowej (stan na 31.12.), w tym na wsi 151 (58,5 % ogółu zatrudnionych) i 107 osób w miastach (41,5 %). W porównaniu z 1996 rokiem liczba osób zatrudnionych na stanowiskach bibliotekarskich nie zmieniła się.

Wzrosła liczba pracowników w miastach - o 3 osoby, na wsi o tyle samo zmniejszyła się.

Pracowników pełnoetatowych było 169 (65,5 % wszystkich zatrudnionych). W niepełnym wymiarze godzin zatrudnionych było 89 osób (34,5 %).

Wykształcenie pracowników merytorycznych bibliotek woj. zamojskiego przedstawia się następująco:

Lp.	Wykształcenie	Liczba pracowników	% do ogółu pracowników
1.	Wyższe bibliotekarskie	30	11,6 %
2.	Studium bibliotekarskie	148	57,4 %
3.	Średnie bibliotekarskie	22	8,5 %
4.	Średnie inne	52	20,2 %
5.	Poniżej średniego	6	2,3 %

Najliczniejszą grupę stanowią pracownicy z wykształceniem na poziomie studium bibliotekarskiego - 148 osób (tj. 57,4 % ogółu pracowników działalności podstawowej). Ogółem 200 pracowników (77,5 %) posiada wykształcenie bibliotekarskie.

DZIAŁANIA PODEJMOWANIE PRZEZ WiMBP W ZAMOŚCIU W RAMACH ZADAŃ PONADLOKALNYCH

Oprócz podstawowych zadań, takich jak gromadzenie i udostępnianie materiałów bibliotecznych, prowadzenie działalności informacyjnej i popularyzującej książkę i czytelnictwo, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu pełni funkcje ponadlokalne związane z działalnością wojewódzkiej sieci bibliotek. WiMBP sprawuje opiekę merytoryczną, metodyczną i organizacyjną nad tą siecią. Udziela pomocy 151 samorządowym bibliotekom publicznym, 12 filiom WiMBP oraz bibliotekom innych sieci (zakładowym, szpitalnym).

W roku 1997 zrealizowano 571 wyjazdów służbowych do bibliotek samorządowych, w trakcie których odnotowano 710 odwiedzin w placówkach bibliotecznych. Podczas wyjazdów udzielano pomocy dostosowanej do potrzeb każdej biblioteki. Szczególną uwagę zwracano na pomoc w:

- prowadzeniu selekcji zbiorów,
- zakupie i doborze książek do bibliotek,
- alfabetycznym i rzeczowym opracowaniu zbiorów,
- rozbudowie i doskonaleniu warsztatu informacyjno-bibliograficznego,
- prawidłowym prowadzeniu kontroli księgozbiorów,
- prowadzeniu dokumentacji bibliotecznej,
- planowaniu pracy bibliotek,
- inspirowaniu i pomocy w zakresie prowadzenia działalności popularyzującej książkę i bibliotekę oraz pracy kulturalno - oświatowej na rzecz środowisk lokalnych.

Prowadzoną były rozmowy z władzami samorządowymi i dyrektorami domów kultury, w skład których wchodzi biblioteki publiczne, na temat ich finansowania (szczególnie środków na zakup książek i prenumeratę czasopism), organizacji, działalności, zatrudnienia, poprawy warunków lokalowych oraz współpracy z WiMBP. Efektem tych kontaktów było m.in. zrezygnowanie z decyzji włączenia GBP w Sułowie do tworzonego domu kultury, uchylene uchwały Rady Gminy Łabunie w sprawie likwidacji FB w Ruszowie oraz zwiększenie w wielu gminach funduszy na uzupełnienie zbiorów. W 1997 roku wysłano do wszystkich samorządów materiały dotyczące działalności bibliotek publicznych i opieki merytorycznej WiMBP w poszczególnych gminach woj. zamojskiego za 1996 r.

Oprócz instruktażu udzielanego bezpośrednio w bibliotekach prowadzone były konsultacje w Dziale Instrukcyjnym i w Zespołach Terenowych. W 1997 roku udzielono 794 porad, dotyczących m.in. sprawozdawczości statystycznej GUS, selekcji zbiorów, kontroli księgozbiorów w bibliotekach, ewidencji wpływów i ubytków, opracowania zbiorów, działalności kulturalno - oświatowej, organizacji i reorganizacji bibliotek. Udzielano także informacji dotyczących wymogów kwalifikacyjnych, zasad wynagradzania i doksztalcania bibliotekarzy.

W omawianym okresie przeprowadzono szkolenia dla pracowników bibliotek, w tym:

1. wojewódzkie seminarium ph. "Biblioteka w służbie regionu" nt. roli i zadań placówek bibliotecznych jako ośrodka wiedzy o regionie,
2. wojewódzkie szkolenie dla bibliotekarzy organizujących pracę kulturalno - oświatową z dziećmi ph. "Pedagogika zabawy - metodyka pracy z grupą", prowadzone przez dr Zofię Zaorską.

Bibliotekarze uczestniczyli również w 12 szkoleniach rejonowych, poświęconych m. in. pogłębianiu znajomości literatury, niekonwencjonalnym formom pracy z czytelnikiem dziecięcym, edukacji czytelniczej i informacyjnej w bibliotekach, działalności bibliotek publicznych na rzecz niepełnosprawnych, funkcji czasopism dla dzieci i młodzieży, a także przepisom prawnym dotyczącym bibliotek.

W minionym roku przygotowano 26 materiałów metodycznych, pomocnych w pracy bibliotek m.in. w prowadzeniu działalności kulturalno-oświatowej, informacyjnej, w realizacji przysposobienia bibliotecznego (zestawienia bibliograficzne, regulaminy konkursów, lekcje biblioteczne, scenariusze imprez bibliotecznych itp.)

Oprócz wymienionych form, WiMBP jest też organizatorem spotkań autorских, konkursów czytelniczych i innych form inspirujących czytelnictwo.

W 1997 r. przygotowano i przeprowadzono 2 konkursy wojewódzkie:

1. "Tworzymy własne czasopismo", którego celem było m.in. wylansowanie ciekawych wydawnictw prasowych o dowolnej tematyce, redagowanych przez dzieci i młodzież szkół podstawowych i ponadpodstawowych.
2. "Zamość - Miasto Światowego Dziedzictwa Kultury. Wielka Gra" - konkurs skierowany do uczniów starszych klas szkoły podstawowej. Miał on na celu rozbudzenie i rozwijanie zainteresowań historią i dniem dzisiejszym Zamościa oraz włączenie młodzieży w obchody 5. rocznicy wpisania miasta na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO.

W 1997 r. odbyło się również podsumowanie Wojewódzkiego Konkursu Poetyckiego im. Andrzeja Józefa Misiury. Nagrodzone prace zostały wydane i w listopadzie 1997 r. zorganizowano ich promocję.

Po raz ósmy zorganizowano Zamojskie Spotkania z Literaturą. Gośćmi tych spotkań byli: Janina Zajáčówna, Krystyna Nepomucka, Maria Ewa Letki, Ludwik Bronisz - Pikałó, Zbigniew Dmitroca oraz Janina Gásiorowska. Ogółem zorganizowano 25 spotkań na terenie całego województwa.

W ramach popularyzacji książki zorganizowano promocję lubelskiego wydawnictwa "Norbertinum".

WiMBP w Zamościu prowadzi działalność wydawniczą, podejmując tematykę regionalną i informacyjno-metodyczną.

W roku 1997 wydano dziewięć publikacji:

- *Bibliotekarz Zamojski* - czasopismo bibliotekarskie, ma przede wszystkim charakter instrukcyjno-metodyczny. Wydawane z zamiarem dostarczenia bibliotekarzom aktualnych materiałów metodycznych, umożliwia podnoszenie kwalifikacji zawodowych, ułatwia doskonalenie warsztatu informacyjno-bibliograficznego, informuje o działalności bibliotek województwa zamojskiego, a także zmianach w prawie bibliotecznym.

- *Bibliografia Zamość 1580-1996* - rejestruje wydawnictwa dotyczące Zamościa. Jako źródło informacji ułatwia czytelnikom znalezienie literatury na temat naszego miasta.

- *Prasa na Zamojszczyźnie* - zestawienie bibliograficzne o charakterze regionalnym, zawierające materiały na temat prasy oraz katalog czasopism regionalnych i lokalnych ukazujących się głównie w latach 1970-1996.

- Dane statystyczne dotyczące bibliotek województwa zamojskiego, które zostały zebrane, opracowane i przeanalizowane, przedstawiliśmy w informatorze statystycznym za 1996 r. *Biblioteki publiczne województwa zamojskiego*.

- *Przewodnik po bibliotece* - to poradnik zapoznający bibliotekarzy z nowymi zagadnieniami takimi jak: marketing, komputeryzacja, a także zawierający materiały metodyczne do pracy z czytelnikiem.

- *Biblioterapia* - dostarcza materiałów ułatwiających bibliotekarzom pracę z niepełnosprawnymi, ukazuje możliwości terapii, jakie daje, obok innych środków, trafnie dobrana literatura.

- Drukiem wydano 2 tomiki poetyckie laureatów Wojewódzkiego Konkursu Poetyckiego im. Andrzeja Józefa Misiury zorganizowanego przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Zamościu. Były to tomiki Mariusza Ostaszewskiego *Tak oczywiste...* i Aleksandry Kujawskiej *Drewniane szczęście*.

Znając problemy bibliotek samorządowych związane z zakupem książek (m.in. słaba sieć księgarska, brak informacji o produkcji wydawniczej, mała obsada lokalowa) WiMBP prowadziła centralny zakup książek dla bibliotek w 30 samorządach, w oparciu o podpisane umowy i przekazane środki. Zakupiono 8 113 książek na kwotę 52 466,02 zł.

Nieodpłatnie WiMBP przekazała bibliotekom samorządowym woj. zamojskiego 5 777 vol. na kwotę 7 232 zł. Książki te przeznaczone zostały na uzupełnianie zbiorów oraz na działalność kulturalno-oświatową.

Oprócz sprzedaży książek, WiMBP prowadzi także wypożyczalnię kaset video, która posiada swoje punkty w bibliotekach publicznych. Zarobione w ten sposób pieniądze biblioteki samorządowe przeznaczają na cele statutowe, przede wszystkim zakup książek.

WiMBP pośredniczyła w zakupie sprzętu do bibliotek samorządowych, a także druków bibliotecznych.

Również w 1998 r. Biblioteka Wojewódzka wystąpiła z ofertą współpracy i pomocy w zakresie uzupełniania zbiorów bibliotek samorządowych.

Oprac. Anna Kalniuk

Z dziejów Miejsko - Gminnej Biblioteki Publicznej w Józefowie

Biblioteka w Józefowie powstała w 1948 roku. Była to biblioteka gromadzka w powiecie biłgorajskim. Swoją pracę zapoczątkowała ze zbiorami liczącymi 60 woluminów, mieściła się w budynku prywatnym. Na przestrzeni 49. lat biblioteka przechodziła przez różne koleje losu, w tym kilka przeprowadzek, płynność kadry bibliotecznej. Biblioteka szerzyła swoją działalność poprzez zakładanie coraz nowych filii i punktów bibliotecznych na terenie swojej gminy. I tak w 1956 r. powstała Filia Biblioteczna w Aleksandrowie jako jedyna na terenie gminy mieściła się w budynku państwowym. Tam też powstały dwa punkty biblioteczne. Jeden mieścił się przy Szkole Podstawowej, drugi w Klubie Rolnika. W 1986 r. powstała Filia Biblioteczna w Majdanie Nepryskim (zlikwidowana 5 czerwca 1991 r.). W 1965 r. powstała Filia Biblioteczna w Stanisławowie i pracuje do dnia dzisiejszego. W 1984 r. powstała Filia dla Dzieci i Młodzieży. Na terenie gminy funkcjonowały również punkty biblioteczne: w Długim Kącie (światlica zakładowa „Prefabet”) założony w 1980 r., zlikwidowany w 1992 r.), punkt w Hamerni (założony w 1988 r.), punkt w Górecku Starym (Klub Rolnika, a następnie Szkoła Podstawowa), punkt w Górnikach (powstał w 1987 r.), punkt w Brzezinach (Dom Opieki Społecznej), punkt w Stanisławowie (Szkoła Podstawowa).

1 stycznia 1988 r. Józefów uzyskał prawa miejskie. Nasza biblioteka przeobraziła się w Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy. W dniu 11 sierpnia 1991 r. została przeniesiona do budynku synagogi, w związku z tym Filia dla Dzieci i Młodzieży została przekształcona w oddział. W ten sposób powstała jedna placówka biblioteczna.

W wyniku utworzenia gminy w Aleksandrowie z sieci bibliotecznej MiG Józefów odłączona została Filia w Aleksandrowie dnia 31 marca 1992 r.

Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta w Józefowie dysponuje księgozbiorem liczącym 21 540 tys. woluminów, z którego w 1996 r. skorzystało 1 006 czyt. Wypożyczyli oni 31 526 tys. książek. W 1996 roku zostało zakupionych 154 vol. na sumę 2 567 zł.

Z biblioteki korzystają uczniowie szkół podstawowych, średnich, osoby starsze, mieszkańcy okolicznych wsi. Uczniowie dojeżdżający czas oczekiwania na autobus spędzają w czytelni czytając prasę, książki i oglądając filmy na video. W 1996 roku w czytelni udostępniono 1 421 wol. oraz 875 czasopism. W okresie wakacji bibliotekę odwiedzają też wczasowicze, turyści oraz wycieczki z zagranicy, a dowodem na to są wpisy w księdze pamiątkowej. Z myślą, między innymi o nich, w bibliotece została utworzona biblioteczka księgozbioru

regionalnego. Turystom często służy informacją. Biblioteka rozwija działalność popularyzującą książkę w środowisku.

Głównym celem form pracy kulturalno-oświatowej jest rozwijanie zainteresowań czytelniczych, poszerzenie wiedzy i zapoznanie z pracą biblioteki. Często stosowanymi formami upowszechniania książek są tematyczne gazetki, wystawy książek, wycieczki, lekcje biblioteczne, wieczory baśni, pogadanki, konkursy i spotkania poetyckie. Dużym zainteresowaniem cieszyło się spotkanie ze Zbigniewem Dimitroćą, Wandą Chotomską, Janiną Zającowną.

Biblioteka co roku uczestniczy w festiwalu Kultury Ekologicznej. Celem imprezy jest propagowanie kultury ekologicznej poprzez różne formy muzyczne. Biblioteka prowadzi współpracę z młodzieżą niepełnosprawną z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Józefowie, wypożyczając im książki i prowadząc pogadanki. Młodzież ta uczestniczy w wykonywaniu gazetek i wystawek w naszej bibliotece.

1 kwietnia 1995 r. biblioteka została połączona z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Kultury w jedną placówkę. Współpraca z M-GOK układa się dobrze, organizujemy wspólnie imprezy na rzecz środowiska. W budżecie na rok 1998 przewidziano zakup książek na kwotę 4.000 zł.

Kupując książki zwracamy uwagę na potrzeby czytelników, staramy się też sukcesywnie uzupełniać księgozbiór podręczny z różnych dziedzin wiedzy. Często poszukiwane przez czytelników są nowości wydawnicze. Kwota, którą dysponuje biblioteka na zakup książek jest niewystarczająca by w pełni pokryć nasze potrzeby. Bibliotekę obsługuje trzyosobowy zespół pracowniczy, zatrudniony na pełnych etatach. Pracownik Filii w Stanisławowie zatrudniony jest w niepełnym wymiarze godzin. Bibliotekarki kwalifikują się ukończonym Studium Bibliotekarskim (jedna z bibliotekarek dokształca się w Studium Bibliotekarskim w Lublinie). Pracownik Filii posiada wykształcenie wyższe o profilu humanistyczno-pedagogicznym.

Mamy nadzieję, że w XXI wieku staniemy się placówką w pełni zautomatyzowaną co umożliwi nam sprawniejszą obsługę czytelników naszej biblioteki.

Oprac. Krystyna Świsstek

Biblioteka publiczna - jej rola i miejsce w edukacji regionalnej

Edukacja regionalna - moda czy potrzeba?

Ostatnie lata przyniosły duże zainteresowanie poszczególnych środowisk poznawaniem własnej historii i tradycji. W dyskusji na temat wychowania podkreśla się, że największy wpływ na rozwój osoby ludzkiej ma najbliższa mu kultura. Wartości własnego dziedzictwa kulturowego stwarzają człowiekowi warunki tzw. „zakorzenienia” a więc uniknięcia groźby zagubienia, anonimowości.

Na dziedzictwo kulturowe regionu, rozumiane jako najbliższe otoczenie, tj. wieś, miasteczko, gmina, terytorium dawnego powiatu, województwo, wg ks. dr Henryka Skorowskiego z ATK w Warszawie, składa się:

- kultura materialna /budownictwo, strój/,
- kultura intelektualna /literatura, dorobek naukowy/,
- kultura religijna,
- kultura etyczna /etos/,
- kultura społeczna /postawy ludzi/,
- kultura techniczna /dorobek techniczny/,
- kultura estetyczna /twórczość artystyczna/.

Są to wartości, które zostały wytworzone przez pokolenia. Człowiek żyjący w danym środowisku „nasiąka” tymi wartościami. Mając naturalną potrzebę poczucia zakorzenienia nie jest przedmiotem lecz podmiotem w procesie rozwoju. Poczucie zakorzenienia to poczucie „bycia u siebie”, twierdzi Anatol Omelaniuk - przewodniczący Rady Krajowej Regionalnych Towarzystw Kultury.

Jeśli dziedzictwo kulturowe ma tak wielkie znaczenie dla człowieka, warto sobie uświadomić, że zasadne a nawet konieczne jest uwzględnienie owego dziedzictwa w procesie edukacji.

Cele edukacji regionalnej zostały określone przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w dokumencie „Dziedzictwo kulturowe w regionie”.

Najważniejsze z nich to:

1. Wyposażenie uczniów w zasób określonej wiedzy o regionie,
2. Wydobywanie w procesie edukacyjnym wartości tkwiących w regionie,
3. Przygotowanie ucznia do identyfikacji z tymi wartościami,
4. Kształtowanie tożsamości.

Sprzymierzeńcami szkoły w realizacji powyższych celów są towarzystwa społeczno-kulturalne, placówki kultury, w tym biblioteki publiczne. Zadanie takie stawia przed nimi „Ustawa o bibliotekach”. Rolę bibliotek w edukacji regionalnej podkreślono w Karcie Regionalizmu Polskiego uchwalonej na V Kongresie Regionalnych Towarzystw Kultury we Wrocławiu w 1994 r. W punkcie 8. czytamy:

„Treści regionalne powinny stanowić istotną część programów działalności instytucji i organizacji życia kulturalnego, w szczególności muzeów, bibliotek i domów kultury”. Na temat roli bibliotek w edukacji regionalnej dyskutowano na konferencji zorganizowanej przez RK RTK w Rzeszowie w 1996 r. Przedstawiono na niej dotychczasowe dokonania w tej dziedzinie podkreślając, że biblioteki w szczególności:

- są miejscem gromadzenia i opracowywania materiałów o regionie /wydawnictwa, monografie, bibliografia itp./,
- organizują różnego rodzaju konkursy, wystawy, konferencje, seminaria związane z regionem,
- prowadzą działy wydawnictw regionalnych, są wydawcami lub inicjatorami publikacji regionalnych.

Z opracowanego w 1996 r. Raportu o stanie kultury na wsi w województwie zamojskim wynika, że w wielu gminach biblioteki publiczne są jedynymi placówkami kultury. Spoczywa więc na nich szczególna odpowiedzialność za pielęgnowanie i przekazywanie młodemu pokoleniu tradycji swojego regionu. Wiele bibliotek prowadzi tę działalność ze znakomitym skutkiem, wiele powinno ją rozszerzyć. Wskażę na niektóre potrzeby.

Jedną z nich jest konieczność dokumentowania współczesności, ocalenie od zapomnienia wielu faktów z życia wsi i miast. W poszczególnych środowiskach żyją ludzie będący prawdziwą skarbnicą wiedzy o historii i tradycjach swoich miejscowości. Trzeba tę wiedzę utrwalić, spisać stare pieśni i obrzędy, życiorysy ludzi odgrywających ważną rolę w rozwoju środowiska, zapisać ciekawe zdarzenia. Na bibliotecznych półkach nie może zabraknąć miejsca dla wydawnictw regionalnych. W bibliotecznych zbiorach jest miejsce na pamiątki mieszkańców, wycinki z gazet, sprawozdania z działalności różnych instytucji i towarzystw regionalnych, kroniki, pocztówki, przewodniki, afisze, druki ulotne i użytkowe, które są cennym dokumentem epoki.

Biblioteka jest też miejscem szczególnie predysponowanym do skupiania regionalistów, by wspólnie realizować misję ochrony i upowszechniania dziedzictwa kultury.

Troską organów prowadzących winno być zapewnienie bibliotekom warunków, by zadania powyższe mogły realizować. Dotyczy to głównie środków finansowych na zakupy, wydawnictwa, urządzenia rejestrujące oraz pomieszczenia i kadre.

Pomoc merytoryczną zapewnić może Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, która posiada wiele ciekawych doświadczeń w tej dziedzinie.

mgr Zofia Piłat
Członek RK RTK

REFLEKSJE

Nowe wyzwania dla bibliotek publicznych.

Konferencja nt. „Unii Europejskiej”

W listopadzie 1997 r. odbyła się ogólnopolska konferencja nt. „Unii Europejskiej”. Uczestnicy konferencji, tj. przedstawiciele bibliotek wojewódzkich z całej Polski oraz nieliczni bibliotekarze samorządowi, mieli możliwość spotkania się z Mary Rowlatt z Chelmsford Central Library, hrabstwa Essex oraz z polskim przedstawicielstwem Unii Europejskiej. Na konferencji poruszano problem, nie nowy w ogóle, lecz nowy dla większości bibliotek publicznych Europy Środkowo-Wschodniej a dotyczący rozpowszechniania informacji o Unii Europejskiej.

Nie muszę nikomu uświadamiać jak ważny jest dla społeczeństwa polskiego dostęp do przekazników o Unii Europejskiej. Zapotrzebowanie na informacje, z chwilą wejścia Polski do Unii Europejskiej w przewidywanym 2003 roku, wzrośnie jeszcze bardziej.

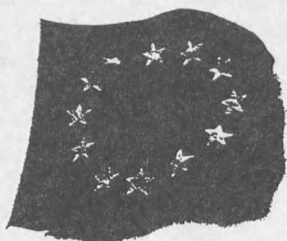
Biblioteki publiczne posiadają sieć bibliotek, którą najdoskonalej można wykorzystać w procesie edukacji. Skuteczności owego procesu jest zależna od zapewnienia całej społeczności obsługiwanej przez bibliotekę obszaru, dostępu do wszelkich publikowanych informacji. Literatura polska na temat Wspólnoty Europejskiej, a obecnie i UE, jest bardzo bogata. Istnieją czasopisma na ten temat, m. in. takie jak: „Wspólnoty Europejskie”, „Biuletyn Informacyjny” czy „Nowa Europa”.

Większość bibliotek publicznych, w tym również Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu, ze względu na skromne możliwości finansowe, nie posiada bogatej literatury „unijnej”, a dokumentów nie ma w ogóle. Wynika to z badań ankietowych przeprowadzonych przez Joannę Skrzypkowską, jedną z prelegentek konferencji, pracownika Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy, której tematem referatu był "Program Bibliotek Regionalnych Instytutu Społeczeństwa Otwartego". Ankietę skierowano do 90 bibliotek publicznych. Odpowiedzi na nią udzieliły 54 biblioteki, z tego 27 gromadzi dokumenty zaś 27 nie posiada. Wśród bibliotek, które w swoich zbiorach zawierają informacje o Unii znalazło się 17 bibliotek wojewódzkich, 7 bibliotek uniwersyteckich i 3 biblioteki szkół wyższych.

Bibliotekom, które zgłosiły gotowość gromadzenia i upowszechniania materiałów o Unii pomoc w ich gromadzeniu, w postaci Słowniczków Europejskich, Białych Ksiąg, broszur w 3 językach obcych, zaoferowało Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej. W Polsce istnieją trzy ośrodki gromadzące publikacje o Unii Europejskiej w ramach statusu przyznanego przez Komisję Europejską, tj. biblioteki depozytowe (DEP), ośrodki dokumentacji europejskiej (EDC),

European Commission

Bulletin of the European Union

6 • 1997

HELIOS II EUROPEAN GUIDE OF GOOD PRACTICE

TOWARDS
EQUAL OPPORTUNITIES
FOR DISABLED PEOPLE

EUROPEAN
COMMISSION

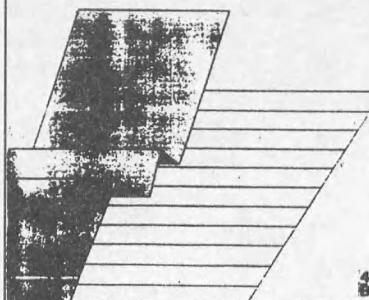

Small text below the logo, possibly a date or reference number.

EVA
eurostat

INDUSTRIAL TRENDS National methods

Supplement, December 1996

4

ośrodki informacji europejskiej (ERC).

Na konferencję przybyli przedstawiciele trzech ośrodków dokumentacji europejskiej, którzy omówili ich działalność. Robert Polkowski Pełnomocnik d /s Integracji Europejskiej i Pomocy Zagranicznej z Centrum Dokumentacji Europejskiej przy Ośrodku Badań Informacji Europejskiej w Gdańsku poinformował, że Centrum posiada akty prawne dostępne w 3 językach, dokonuje przeglądów prasowych pod kątem spraw integracyjno - europejskich. Łódzkie Centrum Dokumentacji Europejskiej reprezentowane przez Marię Karasińską - Fendler spośród 20 kategorii produkcji wydawniczej posiada 50 % w swej Bibliotece OBE/IE. W celu ułatwienia pozyskiwania przez inne biblioteki materiałów na temat integracji europejskiej CDE w Łodzi umożliwia fotokopiowanie wybranych publikacji oraz kopiowanie na dyskietki wybranych aktów prawnych. Dyrektor Europejskiego Centrum Dokumentacyjnego przy Ministerstwie Spraw Zagranicznych - Robert Cyrzyk odczytał Komunikat o działalności swojej placówki. Centrum daje możliwość skorzystania z wymiany międzybibliotecznej.

Doświadczeniami w dziedzinie przekazu informacji podzielił się gość z Anglii - Mary Rowlett, Kierownik Służb Informacyjnych Essex Libraries. W referatach "Rozpowszechnianie w państwach Układu Europejskiego informacji o Unii Europejskiej", za pomocą bibliotek publicznych, w oparciu o media" oraz "Inicjatywy Unii Europejskiej dla bibliotek publicznych" pokazała jak za pomocą PIR (Public Information Relays - Publicznych Przekazników Informacji), współpracujących z Komisją Europejską, w najwłaściwszy sposób kraje członkowskie Unii Europejskiej zaspakajają zwiększone potrzeby na informacje o Unii Europejskiej.

Nowe wyzwania, przed którymi stają biblioteki nie mogą być zrealizowane dzięki tradycyjnemu finansowaniu. Stanie się to możliwe dzięki pomocy samorządów i organizacji pozarządowych. Miejmy na uwadze, aby podczas kompletowania swoich księgozbiorów, pamiętać o literaturze na temat Unii Europejskiej

Oprac. Jolanta Miksza-Kordulska

Biblioteka jako placówka edukacji czytelniczej i informacyjnej

Edukacja wg Wincentego Okonia to ogół procesów, których celem jest zmienianie ludzi, przede wszystkim dzieci i młodzieży, stosownie do panujących w danym społeczeństwie ideałów i celów wychowawczych. Podkreśla on chwiejność znaczenia tego terminu. Zdaniem innych językoznawców edukacja oznacza wychowanie. Obecnie wg W. Okonia edukacja to procesy oświatowo-wychowawcze obejmujące kształcenie, wychowanie oraz szeroko pojętą edukację. Edukację zarówno w opinii społecznej jak i w realiach życia ujmuje się jako zespół działań służebnych, podporządkowanych praktyce i gospodarce.

Informacja edukacyjna wg Wincentego Okonia to gromadzenie, opracowanie i udostępnianie dokumentów dotyczących oświaty i wychowania w danym kraju i poza jego granicami. Tymi dokumentami mogą być: książki, czasopisma, programy, podręczniki szkolne, zestawy środków dydaktycznych.

W świetle tego nie da się oddzielić informacji od edukacji. Najpierw jest informacja, później w wyniku informacji następuje proces edukacji. Właściwie każda informacja jest już edukacją.

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO - EDUKACYJNA BIBLIOTEK

Współczesny bibliotekarz nie może ograniczyć się jedynie do udostępniania materiałów bibliotecznych. Funkcja informowania o zbiorach bibliotecznych i ich treści, a także o piśmiennictwie w ogólności, wysuwa się na plan pierwszy wśród zadań biblioteki. Nabiera znaczenia działalność informacyjna, zwana także służbą informacyjną biblioteki na rzecz środowiska. Trudno sobie dzisiaj wyobrazić współczesną bibliotekę - niezależnie od typu i rodzaju - nie pełniącą służby informacyjnej na rzecz użytkowników.

Do najważniejszych zadań służb informacyjnych należy:

1. Informacja o materiałach bibliotecznych, gromadzonych i przechowywanych.
2. Dokumentacja zbiorów własnych i innych bibliotek poprzez opracowywanie formalne i rzeczowe oraz w miarę potrzeb, także analityczno - syntetyczne materiałów bibliotecznych, ponadto przygotowywanie i publikowanie ich spisów drogą prac bibliograficznych.
3. Propaganda biblioteki i jej zbiorów.
4. Działalność dydaktyczno - metodyczna na rzecz biblioteki i użytkowników m.in. ich szkolenie.

Informacja o materiałach bibliotecznych gromadzonych w bibliotece oraz o ich treści jest jednym z podstawowych zadań każdej biblioteki.

Jej użytkownik poszukuje przede wszystkim materiałów o interesującej go tematyce. Zadaniem bibliotekarzy jest więc umożliwienie mu jak najszybszego ich otrzymania. Można to osiągnąć przez przygotowanie i zorganizowanie środków informacji o zbiorach w postaci katalogów, kartotek, biuletynów nowości czy wykazów nabytków z różnych dziedzin wiedzy i z zakresu literatury pięknej. Pracownicy bibliotek mogą też udzielać informacji ustnie, telefonicznie, pisemnie lub za pomocą odpowiednich zautomatyzowanych systemów informacyjnych. Informacja o zbiorach własnych może być rozszerzona o informacje dotyczące zbiorów innych bibliotek, jeżeli poszukiwanego przez użytkownika materiału nie ma w bibliotece. W takim wypadku bibliotekarz pełniący służbę informacyjną musi umieć znaleźć wiadomości o poszukiwanych przez użytkownika dokumentach; wiedzieć, gdzie znajdują się informacje o artykule z czasopisma, książce czy innych materiałach, będących w posiadaniu bibliotek krajowych bądź zagranicznych. Dlatego bibliotekarze udzielający informacji powinni orientować się w profilu gromadzenia innych bibliotek w kraju i za granicą oraz ich zasobach.

W praktyce bibliotekarskiej przyjęto dzielić proces informacji bibliotecznej na trzy etapy:

- przyjmowanie zapytania (kwerendy),
- opracowywanie odpowiedzi,
- przekazywanie odpowiedzi użytkownikowi.

Bibliotekarz przed załatwieniem zlecenia musi się zastanowić:

- komu potrzebny jest dany materiał i zawarta w nim informacja,
- jaki materiał i jaka informacja potrzebna jest użytkownikowi,
- jaki jest poziom wiedzy użytkownika w dziedzinie, o którą pyta?
- do czego jest mu potrzebna informacja?
- jakie zna języki obce?
- jakie środki przekazania informacji i materiałów mogą być najbardziej korzystne.

W każdej bibliotece, niezależnie od jej typu, wskazać można pewne ogólne zasady prowadzenia służby informacyjnej i udzielania informacji.

1. Wszelkie poszukiwania w źródłach informacyjnych należy rozpoczynać od źródeł i wydawnictw najnowszych.
2. Trzeba przeglądać różne typy źródeł i wykorzystywać rozmaite bazy danych, choćby zapytanie czytelnika zwracało uwagę tylko na jeden typ źródła.
3. Materiały informacyjne, przekazywane użytkownikowi, winny być wyselekcjonowane pod względem ważności, poziomu poszczególnych źródeł i ich zakresu treściowego.
4. Układ przekazywanych materiałów informacyjnych trzeba uzależnić od potrzeb czytelnika.

Równie ważnym zadaniem informacji każdej biblioteki, jak informacja o materiałach bibliotecznych, jest dokumentacja zbiorów.

Przez dokumentację zbiorów rozumiemy ich opracowanie formalne i rzeczowe. Jego wynikiem są katalogi alfabetyczne i rzeczowe różnych rodzajów, a także inne formy opracowań, tzw. opracowania informacyjno-dokumentacyjne, a wśród nich przeglądy stanu wiadomości w zakresie wybranych zagadnień, nazywane też opracowaniami analityczno-syntetycznymi. Należy tu wymienić zestawienia bibliograficzne określonych tematycznie materiałów z własnej biblioteki lub z innych bibliotek. Wykonuje się również tłumaczenia materiałów przechowywanych w bibliotece np. publikacje obcojęzyczne.

W bibliotekach naukowych i fachowych ważną rolę odgrywają opracowania dokumentacyjne prac biblioteki czy instytucji, przy których biblioteka działa (są to: opisy bibliograficzne tych prac, ich krótkie streszczenia, adnotacje, analizy).

PROPAGANDA BIBLIOTEKI I JEJ ZBIORÓW

Niemniej ważnym zadaniem informacji jest propaganda biblioteki, czytelnictwa i użytkowania zbiorów. Zwraca się uwagę na wychodzenie biblioteki do otoczenia, w którym działa, z informacją o zbiorach, o działalności informacyjnej i o możliwościach korzystania ze świadczeń bibliotecznych w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, nauki czy zajmującego spędzenia czasu.

Systematyczne i rozwinięte czytelnictwo podnosi ogólną kulturę i stopień świadomości społecznej. W związku z tym należy rozwijać różne formy propagandy:

- osobiste spotkania bibliotekarzy z użytkownikiem (indywidualne bądź w grupach),
- działania w formie tekstowej, graficznej czy audiowizualnej jak nagrania, filmy, programy komputerowe,
- stała akcja wystawiennicza - należy na bieżąco eksponować nowości: książki, czasopisma czy inne materiały (wystawy muszą mieć również charakter tematyczny biorąc pod uwagę zainteresowania całego środowiska, w którym biblioteka działa).
- plakaty, afisze, hasła zachęcające czytelników do korzystania ze zbiorów biblioteki jak również z innej działalności np. kulturalno-oświatowej,
- można prowadzić cykl pogadanek, prelekcji bądź urządzać spotkania autorskie.

Wszelka działalność oparta na cyklu tzn. ja na przykładzie własnej biblioteki; cyklu „spotkań czwartkowych” mogą powiedzieć, że daje to ogromnie rezultaty. (przygotowywanie imprez - łatwiejsze, bo nie trzeba tych ludzi specjalnie szukać, oni po prostu są na miejscu).

Do propagandy bibliotekarz powinien wykorzystywać miejscowe czy regionalne ośrodki radiowo-telewizyjne oraz lokalną prasę. Bibliotekarz musi być w stałym kontakcie z ośrodkami masowego przekazu, współpracować z nimi w dziedzinie informacji i propagandy.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNO-METODYCZNA

Do działalności informacyjnej i propagandowej należy również szkolenie użytkowników informacji, określane jako przysposobienie biblioteczne (czytelnicze i informacyjne). Obejmuje ono kształcenie w zakresie umiejętności posługiwania się źródłami i wydawnictwami informacyjnym oraz sprzętem technicznym biblioteki i jej warsztatem informacyjnym (korzystanie umiejętnie z katalogów i kartotek).

Szkolenie użytkowników może przebiegać w różnej sposób, przy zastosowaniu szeregu form. Jedną z najbardziej tradycyjnych jest:

- szkolenie wizualne, w trakcie którego wykorzystuje się napisy, plansze i rysunki zawierające instrukcje objaśniające prawa i obowiązki użytkownika w bibliotece, informacje o zbiorach i możliwościach, sposobach kontynuowania z nich. Pomocne tutaj są drukowane czy powielane informatory w postaci krótkich ulotek czy broszur, broszury zawierające instrukcje do katalogów, a szczególnie rzeczowych.

- szkolenie bezpośrednie - indywidualne lub grupowe, szkolenie indywidualne może mieć charakter instruktażu udzielanego przez pracownika we wszystkich interesujących go sprawach bibliotecznych.

- szkolenie zbiorowe polega na bezpośrednim kontakcie bibliotekarza z grupą użytkowników. Odbyna się ono w formie wykładów lub ćwiczeń. Mogą to być krótkie, kilkunasto czy kilkudziesięciu minutowe pogadanki i wykłady, ćwiczenia bądź kilkukrotne spotkanie bibliotekarzy z czytelnikami ujęte w cykl spotkań szkoleniowych.

Szkolenie informacyjne winno wykształcić w użytkownikach umiejętność wyszukiwania i zamawiania materiałów bibliotecznych, zapoznać ich z istniejącą i działającą siecią bibliotek oraz innych placówek informacji działających w kraju i za granicą.

Szkolenia te wpajają nawyki stałego śledzenia ukazujących się nowych publikacji w celu uzupełniania wiedzy, kompletowania własnych zbiorów i odpowiedniego ich wykorzystania.

FORMY USŁUG INFORMACYJNYCH

Różne są rodzaje i formy usług informacyjnych w bibliotece, składających się na tzw. informację bierną i czynną.

Dawniej informacja występowała wyłącznie wewnątrz biblioteki i udzielano jej na żądanie czytelnika, który przychodząc do niej dopiero na miejscu był informowany o zbiorach i możliwościach dotarcia do materiałów bibliotecznych. Podstawowym narzędziem wyszukiwawczym w zbiorach bibliotek aż do połowy XIX w. były głównie inwentarze i katalogi. Taką informację, która nie wychodzi naprzeciw potrzebom użytkownika, nazywamy **informacją bierną**. We współczesnych bibliotekach zwracamy większą uwagę na inny rodzaj działalności informacyjnej - **informację czynną**. Inicjatorem poczynań informacyjnych musi być bibliotekarz. Winien on systematycznie informować użytkowników biblioteki o jej zbiorach i o ich zawartości treściowej. Informacja czynna oznacza wyjście informującego bibliotekarza do użytkowników, ich miejsca pracy czy nauki. Dlatego dzisiaj ceni się szczególnie tzw. **informację adresowaną**, czyli informację tematycznie wyselekcjonowaną, zgodną z zainteresowaniami konkretnego użytkownika i przekazywaną mu bezpośrednio do jego stanowiska pracy lub do miejsca zamieszkania (tę formę obsługi nazywamy selektywną dystrybucją informacji).

Przyjmując jako kryterium podziału ilość użytkowników, wyróżniamy dwie podstawowe formy usług informacyjnych biblioteki:

- działalność informacyjna dla użytkownika indywidualnego,
- działalność informacyjna dla użytkownika zbiorowego.

Informację indywidualną można różnicować, biorąc pod uwagę cechy formalne udzielanych informacji. Wyróżnia się więc informacje:

1. katalogowe, czyli informacje o istniejących katalogach oraz ich zawartości,
2. biblioteczne, czyli informowanie o bibliotece i znajdujących się w niej materiałach, z lokalizacją materiałów nie posiadanych przez bibliotekę włącznie,
3. bibliograficzne, czyli informowanie o piśmiennictwie, wyszukiwanie opisów bibliograficznych, potrzebnych materiałów i ich uzupełnianie; sporządzanie zestawień bibliograficznych, pomoc w korzystaniu z bibliograficznych baz danych,
4. dokumentacyjne, dotyczące zawartości treściowej materiałów bibliotecznych,

5. tekstowe, czyli sporządzanie i dostarczanie tekstów bądź reprodukcji materiałów bibliotecznych,
6. rzeczowe, czyli podawanie konkretnych faktów, danych, nazwisk, dat związanych z konkretnymi zapytaniami z różnych dziedzin.

Informacja zbiorowa to działalność informacyjna skierowana do ogółu użytkowników, a szczególnie do środowiska, w którym działa biblioteka.

Jej podstawowymi formami informacyjnymi są:

- informacje o nabytkach biblioteki używanych w określonym czasie,
- wykazy książek czy czasopism krajowych bądź zagranicznych z określonej dziedziny wiedzy,
- spisy otrzymanych mikrofilmów, opisów patentowych, norm, katalogów, płyt czy taśm,
- biuletyny informacyjne zawierające oprócz opisów bibliograficznych posiadanych wydawnictw również dotyczące ich krótkie adnotacje treściowe lub analizy dokumentacyjne,
- specjalne gabloty czy witryny, w których eksponuje się wszelkie nowości gromadzone w bibliotece.

Obecnie można stosować inne formy informacyjne np. zainstalować monitory sprzężone z systemem komputerowym, dalekopisy i telefaksy a także telewizję i komputerowe systemy przetwarzania danych.

BIBLIOTEKA JAKO PLACÓWKA EDUKACJI PERMANENTNEJ

Samokształcenie za sprawą bibliotek publicznych staje się procesem społecznym o dużym zasięgu, szczególne w placówkach miejskich.

Sporą część uprawiających samokształcenie stanowi grupa młodzieży w wieku 20-29 lat. Stawiają oni samokształceniu następujące cele:

- rozszerzenie wiedzy zdobytej w szkole,
- pogłębienie kwalifikacji zawodowych,
- nabycie umiejętności współżycia z ludźmi,
- uzyskanie lepszych wyników w pracy,
- zaspokojenie własnych zainteresowań.

Realizacja wszystkich w/w celów wymaga skoncentrowania znacznej liczby źródeł - książek i czasopism. Biblioteka spełnia ten warunek. Staje się ona często warsztatem pracy, którego znaczącym składnikiem jest księgozbiór podręczny. Kontakt z szeroką skalą czasopism odzwierciedlających aktualne życie społeczno-polityczne, problemy zawodu czy sprawy związane z kulturą w ogólności, wprowadzają czytelnika w krąg szerszych zainteresowań.

Powoli wzrasta rola zbiorów specjalnych wśród ogółu materiałów bibliotecznych, co jest zgodne nie tylko z nowymi tendencjami w dydaktyce ale i z oczekiwaniami ludzi uczących się. Na podstawie badań można stwierdzić, że stopień wykorzystania zbiorów specjalnych jest zróżnicowany (głównie audiowizualnych). Np. w Inowrocławiu i w Pile jeden dokument audiowizualny statystycznie wykorzystany był dwa razy w roku, natomiast w Radawnicy wykorzystanie omawianych zbiorów było niewielkie.

Wobec rosnących cen książek można spodziewać się wzrostu rangi zinstytucjonalizowanych form udostępniania i zaspakajania potrzeb poznawczych (także indywidualnych), szczególnie w odniesieniu do ludzi młodych, którzy nie rozporządzają własnym kapitałem.

BIBLIOGRAFIA

1. Biblioteka i informacja w systemie edukacji. Praca zb. pod red. Marcina Drzewickiego. W-wa 1993.
2. Materska Katarzyna: Biblioteka - edukacja, Edukacyjna funkcja biblioteki publicznej w życiu młodzieży; W-wa 1993.
3. Zybert Elżbieta Barbara: Międzynarodowa i narodowa działalności informacyjna w zakresie edukacji; W-wa 1991.

Oprac. Danuta Wójcik

WSPOMNIENIE BIBLIOTEKARZY

"Przystanek Biblioteka".

Praca na wojewódzki konkurs

Przystanek I

Z pracą w bibliotece zetknęłam się w 1950 r. Byłam wtedy uczennicą drugiej klasy Liceum Pedagogicznego w Szczepieszynie. Nasza wychowawczyni prowadziła bibliotekę w tej szkole. Uczyla też języka polskiego. Wypożyczała nam książki przed lekcjami, na przerwach i po lekcjach. Miała ogromny nawał pracy, więc zorganizowała sobie grupę biblioteczną. Ta grupa składała się z uczennic, które pomagały jej w wypożyczaniu. Przez trzy lata należałam do takiej grupy i przez kilka dni w tygodniu mogłam przebywać "z książką".

W licealnej bibliotece było wiele książek z różnych działów, najwięcej jednak z literatury polskiej i obcej. Niektóre były bardzo stare, zniszczone, miały pożółkłe kartki, ale te właśnie czytelnicy najbardziej lubili. Nasza pomoc polegała na przyjmowaniu książek zwracanych przez czytelników, wypisywaniu ich z kart książki i wypożyczającego i ustawianiu zwracanych książek na właściwym miejscu. Do nas należało też podawanie książek czytelnikom i zapis na kartach. Na lekcjach wychowawczych polonistka często zabierała całą klasę do biblioteki i tam naprawiałyśmy zniszczone książki. Tym dziewczynom, które ładnie pisały, profesorka dawała karty katalogowe do przepisywania, ale pamiętam, że zapis na karcie był o wiele krótszy niż teraz.

Do biblioteki przychodzili "rzesze czytelników". Wtedy nie było radia ani telewizora, była moda na czytanie, szczególnie wśród dziewcząt. Te czytały wszędzie: w domu, w internacie, na przerwach, na lekcjach, w stołówce przy obiedzie, na masówkach, zebraniach, słowem gdzie się tylko dało. Były to czasy powojenne, młodzież była biedna, w internacie było wiele sierot, nikogo nie było stać na kupienie własnej książki. Szkoła nie zapewniała specjalnych rozrywek, więc największą przyjemnością było czytanie książek. Nikt nie wypożyczał jednej książki, każdy czytelnik wypożyczał kilka. Książki chodziły z rąk do rąk. Wypożyczało się jednemu, a oddawał dziesiąty. Największą poczytnością cieszyły się książki M. Dąbrowskiej, P. Gojawiczyńskiej, M. Rodziewiczówny, T. Dołęgi-Mostowicza, B. Prusa, H. Sienkiewicza, S. Żeromskiego i wiele, wiele innych. Pamiętam, że o "Chatę za wsią" I. Kraszewskiego były spory i kłótnie. Chłopcy czytali książki przygodowe i wojenne, a dziewczyny przeważnie romanse. Czytelnicy musieli znać tytuły, bo do książek nie mieli dostępu. Książki były na regałach i w szafach. Ta część sali, gdzie znajdowały się książki, była oddzielona stolikami od tej części, gdzie zbierali się czytelnicy. Sala nie była zbyt obszerna i byłby wielki bałagan, gdyby wypożyczający chodzili między

regałami. My byłyśmy od tego, by wyszukać i podać odpowiednią książkę. Czytelnicy nas za to bardzo szanowali, wprost uwielbiali, dbali o nasze względy, byli nam bardzo wdzięczni za te usługi.

Na tym "przystanku" wypożyczyłam najwięcej książek, tylko że nikt się tym nie chwalił.

Robiłyśmy wprawdzie wykresy czytelnictwa poszczególnych klas w postaci słupków, kół, kwadratów; były apele, na których wyróżniano najlepszych czytelników, bibliotekarka z pewnością robiła jakieś sprawozdania, ale nas w to nie wtajemniczała.

Do wypożyczania nie trzeba było zachęcać, namawiać, młodzież sama garnęła się do biblioteki, aby zaspokoić "głód książki". W piątki i w soboty drzwi były obłożone, każdy chciał wypożyczyć coś dobrego na niedzielę. Do dzisiejszego dnia z wielką przyjemnością wspominam tę szkolną bibliotekę, w której nie trzeba było się bać ani dwójki, ani klasówki, ani żadnego upomnienia, w której był zawsze spokój i taki muzealny zapach starych książek. Tam zrodziło się moje zamiłowanie do książki, z którego do końca życia nie wyrosnę.

Przystanek II

W 1953 r. ukończyłam liceum i rozpoczęłam pracę jako nauczycielka. Pracowałam w kilku szkołach, a że zawsze uczyłam języka polskiego w starszych klasach, przypadało mi w udziale prowadzenie biblioteki. Skromne były wtedy te biblioteki szkolne. Książki znajdowały się w szafie, która stała w klasie lekcyjnej i służyła do przechowywania kancelarii, do przechowywania pomocy naukowych i sprzętu sportowego i do przechowywania książek. Szafy były stare, nie domykały się, często myszy wchodziły szparami i niszczyły książki. Początkowo było tych książek bardzo mało (parę pólek w szafie), ale wtedy było zaopatrzenie centralne i ilość książek szybko się powiększała. W latach sześćdziesiątych w szkole w Komodziance (6-oddziałowej) były już trzy szafy z książkami. W bibliotece szkolnej czytelnikami były przeważnie dzieci. Do moich obowiązków należało: wypożyczanie książek, wpisywanie nowych książek do księgi inwentarzowej, odsyłanie potwierdzonego wykazu książek do gminnej rady, reperowanie starych książek. Dostawałam za to parę złotych, jeżeli kierownik szkoły w wykazie czynności nauczycieli na początku roku szkolnego wykazał, że prowadzę bibliotekę. A jeżeli tego nie uczynił (bo i tak bywało), to prowadziłam bibliotekę bezinteresownie.

Dzieci w szkole też wiele czytały, szczególnie te młodsze, bo one miały więcej czasu na czytanie. Ich rodzice nie zapędzali do pasienia krów, do nawlekania tytoniu i do innych prac. Największą chęć do czytania mieli uczniowie I i II klas. Najchętniej czytali bajki, baśnie, legendy, książki o dawnych czasach, o zwierzętach. Dlatego też te książki najbardziej się niszczyły.

Jak już wspomniałam zaopatrzenie było centralne, ale i gminne rady raz na rok przyznawały pewien fundusz na zakup książek. Z zakupem nie było kłopotu. W księgarniach było wiele książek i można było wybierać. Najbardziej były rozchwytywane lektury.

W bibliotekach szkolnych były przeważnie książki dla dzieci i pozycje z literatury pięknej. Książek popularnonaukowych było niewiele albo wcale ich nie było. Za ten gminny fundusz kupowałam książki metodyczne dla nauczycieli, biografie pisarzy, słowniki, opracowania lektur itp.

Książki wypożyczałam codziennie w bardzo prymitywnych warunkach. Szafy z książkami były w klasie przy tylnej ścianie, a stół stał przy tablicy, i aby zapisać wypożyczoną przez dziecko książkę, trzeba było przechodzić przez klasę do stołu.

Zdarzało się też, że i starsi czytelnicy przychodzili wypożyczać książki. Czytali Trylogię Sienkiewicza, książki Orzeszkowej, Rodziewiczówny, Prusa.

Pamiętam jak zakupiłam do biblioteki książkę pt. "Krystyna córka Lavransa", to prawie wszystkie kobiety ze wsi ją przeczytały.

Pewnego razu, gdy uczyłam w szkole w Średniówce wszedł do klasy staruszek z tejże wsi i poprosił, abym wyszła na korytarz, bo chce ze mną porozmawiać. Zdziwiła mnie bardzo ta wizyta, bo ani dzieci, ani wnuki tego pana nie chodziły do tej szkoły. Na stoliku na korytarzu leżało kilka książek. Staruszek powiedział mi, że to są jego książki. Wychodziły przed wojną odcinkami w gazetach i on je oprawił. Do tej pory leżały na strychu, ale to są bardzo piękne książki i chciałby, żeby je chętni przeczytali. Prosił mnie, żebym je wzięła do biblioteki i poprzez dzieci wypożyczała czytelnikom, a kiedy już nie będzie chętnych do czytania, zwróciła je, chce je bowiem zachować dla swoich wnuków i prawnuków.

Były to książki o tytułach: "Na Podolu", "Przybrana córka", "Kłątwa zza światów", "Znachor" i "Profesor Wilczur". Każda była u dołu karty tytułowej podpisana jego imieniem i nazwiskiem.

Przyjęłam te książki i oczywiście sama najpierw przeczytałam. Były rzeczywiście piękne i ciekawe. Wypożyczałam je dorosłym czytelnikom i okazało się, że cieszyły się popytem.

Ofiarodawca często przy spotkaniu pytał, kto je czyta, a kiedy mu mówiłam, że są rozchwytywane, widziałam na jego twarzy ogromną radość, że te książki są czytane przez mieszkańców wsi. Ja również byłam zadowolona, że spotkałam takiego człowieka, który chce w swoim środowisku szerzyć kulturę i oświatę.

Niebawem staruszek zmarł, a ja zgodnie z jego życzeniem zwróciłam książki jego rodzinie.

Przystanek III

W początkach listopada 1979 r. rozpoczęłam pracę w Filii Bibliotecznej w Radzięcinie. Zachęciła mnie do tego kierowniczka GBP we Frampolu, która miała kłopot ze znalezieniem pracownika, ponieważ dotychczasowy bibliotekarz zrzekł się tego stanowiska i wymówił lokal. Wygospodarowałam w swoim domu dwa małe pomieszczenia na książki i rozpoczęłam pracę na pół etatu za niewielkie wynagrodzenie. Ale nie kierowałam się zarobkiem, ucieszyłam się, że będę mogła znów obcować z książką, bo w szkole w Radzięcinie, w której byłam zatrudniona, już nie mogłam być bibliotekarką. W bibliotece było wtedy ok. 5 350 wol. Były to pozycje z różnych działów, najwięcej jednak było książek z literatury pięknej.

Książki wypożyczałam po południu i wieczorem, gdyż w godzinach przedpołudniowych uczyłam w szkole. Wypożyczanie książek było dla mnie największą przyjemnością, ale ono nie zabierało mi wiele czasu. Więcej czasu musiałam przeznaczyć na prace papierkowe. Był to okres wielkich planów i sprawozdań. Na początku każdego miesiąca trzeba było wysyłać plan pracy na cały miesiąc, a pod koniec miesiąca składać pisemne sprawozdanie z wykonania planu. Tak samo na początku roku planowało się ilość czytelników, ilość wypożyczeń i inne dane dotyczące pracy w poszczególnych miesiącach, a w grudniu obowiązywało szczegółowe sprawozdanie z realizacji tego planu.

Początkowo wydawało mi się, że te plany są zbyteczne, ale z czasem wciągnęłam się do tego i nieźle mi szło. Najczęściej do biblioteki przychodzili dzieci. Młodsze tylko wypożyczały książki, a starsze przychodziły po lektury i po informacje. Korzystały ze słowników, encyklopedii, poradników i innych książek z biblioteczki podręcznej. Przychodzili też czytelnicy dorośli.

W Radzięcinie było Państwowe Gospodarstwo Rolne. Zatrudnieni tam pracownicy mieli po pracy dużo wolnego czasu i wiele czytali. Było jedno takie małżeństwo bezdzietne, bardzo zakochane w książkach. Przychodzili do biblioteki w każdym tygodniu i wypożyczali po kilka książek. Ten pan znał się na literaturze i zawsze wypożyczał po kilka książek jednego pisarza. Jego żona czytała tylko romanse i książki o psach, bo mieli małego pieska, którego ogromnie lubiła.

Przychodzili do biblioteki wieczorem i bardzo długo siedzieli. Opowiadali mi treść przeczytanych książek i różne historie ze swego życia. Kiedy zapytałam, skąd się wzięło to zamiłowanie do książek, czytelnik opowiedział mi, że w dzieciństwie zabraniano mu czytania. Jako najstarszy w rodzinie musiał niańczyć młodsze rodzeństwo, wykonywać różne prace, a książki czytał ukradkiem. Wtedy przyrzekł sobie, że gdy będzie samodzielny, "naczyta się do syta". Tak się też stało. Ma wiele wolnego czasu i wypełnia go czytaniem. Twierdził, że dobra książka, to jego największa rozrywka. Gdy odjeżdżał z tego PGR przy-

szedł się pożegnać i podziękować mi, za tyle pięknych chwil przeżytych dzięki książkom z tej biblioteki.

Ciekawym czytelnikiem był też pewien pracownik z cegielni w Łysej Górze. Łysa Góra to lasek, w którym jest glina do wyrobu cegły. Tam też powstała cegielnia. W niej zatrudnieni byli różni pracownicy. Właściciel cegielni wybudował w lesie małą drewnianą chatkę, w której mieszkali trzy rodziny. Jeden z pracowników okazał się gorliwym czytelnikiem. Przychodził do biblioteki późnym wieczorem i zawsze podczas brzydkiej pogody. Latem zjawiał się, gdy był wiatr i deszcz, a zimą, gdy szalała zawieja. W bibliotece przesiadywał godzinami. Wybierał książki. Interesowały go książki z różnych działów. Wypożyczał książki rolnicze, choć nie był rolnikiem.

Wypożyczał książki o królikach, o koniach, o owcach, choć żadnej hodowli nie prowadził. Wybierał roczniki statystyczne, informatory, atlasy, leksykony. Literaturę piękną znał doskonale. Miał uraz do książek pisanych przez rosyjskich pisarzy. Gdy wybierał książki z literatury obcej nieraz spodobał mu jakiś tytuł, ale gdy zobaczył, że napisał ją rosyjski pisarz, wciskał ją szybko w książki. Lubił książki o zabarwieniu politycznym.

Rozmawialiśmy tylko o książkach. O sobie nic nigdy nie mówił. Często zabierał ze sobą synka. Chłopiec był bardzo spokojny, przeglądał książki dla dzieci i czekał, aż ojciec wybierze książki.

Pewnego razu zapytałam dziecko, tak tylko aby nawiązać rozmowę, z kim się bawi, do kogo chodzi. Ojcu nie spodobało się to pytanie i nim synek zaczął odpowiadać, zapytał mnie szybko: "A dlaczego panią to interesuje". Nigdy więcej o nic go nie pytałam. Arek, gdy dorósł, tak samo lubił książki, jak ojciec. Już w IV kl. przeczytał wszystkie przygody Tomka z powieści A. Szklarskiego, wszystkie powieści A. i Cz. Centkiewiczów. Pożyczał książki K. Maya, A. Fiedlera, Z. Chądzyńskiej, B. Gordon, podczas gdy jego rówieśnicy czytali "Jacka, Wacka i Pankracka", "Na jagody" i inne książeczki dla dzieci. Gdy był w V kl. czytał książki W. Wernica, J. Verne'a, S. Lema. A że czytał, jestem tego pewna, bo książki były podniszczone, czuć je było naftą, bo elektryczności w tym domu nie było.

Obecnie pan ten przeniósł się do innej cegielni, a chłopiec został z matką i nadal jest pilnym czytelnikiem.

Wspomnę też starszego pana, który bardzo słabo słyszał. Przychodził często do biblioteki, aby wypożyczyć książki i aby ze mną porozmawiać. Trudno było z nim dogadać, a on bardzo pragnął, żeby go ktoś wysłuchał. W młodszych latach był wielkim społecznikiem i bardzo szanowanym człowiekiem i w dalszym ciągu chciał wiedzieć, co się dzieje obecnie we wsi, w szkole, w gminie. Czytał wiele książek i przychodził po nie w niedziele, kiedy nie było innych czytelników. Wiedział też, że i ja się nigdzie nie śpieszę i zaczynał rozmowę. Opowiadał

mi przeważnie różne przeżycia z lat wojennych, a ode mnie chciał się dowiedzieć ciekawostek teraźniejszych. Odchodząc z biblioteki zapowiadał termin następnych odwiedzin i zawsze tego dotrzymywał. Cieszył się, że go wysłuchałam, że mu coś ciekawego powiedziałam, pocieszyłam, że mu niedziela ciekawie przeszła. Bardzo lubił książki historyczne i powieści biograficzne. Zwierzył mi się pewnego razu, że pisze kronikę wsi i bardzo w to wierzę, bo wypożyczył wiele książek popularnonaukowych historycznych, geograficznych o naszym województwie; wiele książek o działaniach wojennych w najbliższych terenach.

We wsi najczęściej bibliotekę odwiedzały dzieci, te najmłodsze, starsze i młodzież dojeżdżająca do szkół średnich. Najbardziej pocieszne były te z I i II kl. Kiedy już potrafiły same czytać przychodziły codziennie, a nawet i dwa razy na dzień. Książki dla dzieci były w szafie. Dzieci bardzo lubiły przekładać je, oglądać i wybierać te, które im najlepiej odpowiadały. Przy wybieraniu kierowały się wyglądem okładek, obrazków, grubością książeczki, drukiem. Bardzo lubiły nowe wydania, książeczki z grubymi kartkami i kolorowymi obrazkami. Najmłodsze dzieci wypożyczały książeczki z serii "Poczytaj mi mamo". Starsi chłopcy chętnie czytali komiksy, kryminały, a dziewczęta romanse.

Bywało i tak, że widząc gromadkę dzieci pod drzwiami denerwowałam się, gdyż ledwie co przyszłam ze szkoły i chciałam się napić gorącej herbaty, ale gdy zeszałam do biblioteki i zobaczyłam te roześmiane buzie przy wybieraniu książeczek, cieszyłam się razem z nimi. I ta radość, to zadowolenie, ten uśmiech dzieci był dla mnie największą zapłatą.

Nie lubiłam liczb, nie lubiłam sprawozdań, kochałam książki i czytelników. Lubiałam przebywać w bibliotece, rozmawiać z czytelnikiem, słuchać jego uwag o przeczytanych książkach i podsuwać mu odpowiednią lekturę. A kiedy nie było czytelników, porządkowałam księgozbiór, naprawiałam książki, uzupełniałam kartotekę i katalogi.

Moja praca wypadła w okresie wielkich przemian politycznych, które wpłynęły na działalność biblioteki. Trzeba było ciągle przeprowadzać selekcję książek, selekcję katalogów, wprowadzać różne zmiany w klasyfikacji. Modne były wtedy punkty biblioteczne, do których trzeba było dostarczać książki, sporządzać wykazy, ale to było zło konieczne, bo punkty były zakładane przeważnie w klubach, czytelnicy mieli dostęp do książek, niszczyli je, zabierali do domu bez zapisu, później zapomnieli zwrócić, książki ginęły, a odpowiadał za nie bibliotekarz. Lepiej działały punkty zakładane w szkole, bo tam wypożyczającym był nauczyciel, który poważniej traktował swoją funkcję niż klubowy.

Pisząc wspomnienia o pracy w bibliotece nie można pominąć współpracy z instruktorami i kierownikiem. W ciągu moich 17 lat pracy było wielu instruktorów, a kierownik był jeden. Instruktorzy zmieniali się co pewien czas, a kierownik był tak przywiązany do książki, że nie mógł się przenieść do innej pracy.

Mało tego, że sam kochał książki, chciał jeszcze tym uczuciem zarazić wszystkich bibliotekarzy. I nawet mu się to udawało. Znał dobrze swój teren, często odwiedzał biblioteki, rozmawiał z bibliotekarzami, udzielał im wiele różnych wskazówek i porad, śpieszył każdemu z pomocą bardziej niż z kontrolą. Podobnie było z instruktorami. Przyjeżdżali po to, by pomóc bibliotekarzowi przy selekcji czy reklasyfikacji. Wiele razy spotkałam się z takim gestem i jestem za to bardzo wdzięczna zarówno kierownikowi jak i instruktorom. W chwili pisania tych wspomnień kończę pracę w bibliotece. Czynię to na własne żądanie, a to z tej przyczyny, że tracę wzrok. Obecnie przeprowadzamy inwentaryzację i żal mi tych książek, które będą zabrane ode mnie z domu. Żal mi czytelników, z którymi tak się zżyłam, a teraz nie będę mogła im służyć. Każda książka to wielka rzecz, a ileż wart jest cały regał z książkami, czy kilkanaście takich regałów. Biblioteka we wsi to cenny ośrodek kultury narodowej. To miejsce, gdzie wiele ludzi znajduje zaspokojenie swoich ciekawości i najskrytszych marzeń.

Nie trzeba wyników przeliczać wyłącznie w cyfrach. Ilość czytelników, ilość wypożyczeń nie jest tak ważna jak to, że jakieś dziecko ucieszy się ilustrowaną książeczką "Co słonko widziało" albo jakiś staruszek przeczyta "Wierną rzekę" czy "Quo Vadis". Wiele czynników wywiera wpływ na pracę bibliotekarza. Do nich należą: umiejscowienie placówki, liczba mieszkańców, wygląd lokalu, dobór księgozbioru, ale najważniejszą rzeczą jest sam bibliotekarz.

Moja biblioteka nie miała dobrego położenia, nie miała wspaniałego lokalu, ale nie narzekałam na brak czytelników. Przychodzili chętnie, bo zawsze byłam w domu i nikt nigdy w niedzielę, nie wyszedł bez książki. Znałam swój księgozbiór, znałam czytelników i wiedziałam jakie książki im podawać. A byli i tacy, którym nie tyle chodziło o książkę, lecz o dobre słowo, o chwilę wytchnienia i spokoju po ciężkim dniu.

Przystanek IV

Skończyłam pracę w bibliotece. Rozstałam się z księgozbiorem, rozstałam się z czytelnikiem, ale nie straciłam przywiązania do książki. Gdy tylko nowa bibliotekarka rozpocznie pracę, pójdę do biblioteki i tak dla uspokojenia wypożyczę sobie "Chłopów" Reymonta i poezję St. Buczyńskiego. Książka zaspokoi moje ciekawości, dostarczy mi wiele wspaniałych przeżyć, będzie najlepszą przyjaciółką do końca moich dni.

Florianna Kiszczak

Autorka zdobyła III nagrodę w wojewódzkim konkursie na wspomnienia bibliotekarzy ph. "Przystanek biblioteka" ogłoszonym przez WiMBP w Zamościu w 1996 r.

POMOCE METODYCZNE

Cudowna podróż w krainę baśni

Jeżeli zapytamy się dowolnej osoby o przynależność gatunkową baśni usłyszymy niewątpliwie stwierdzenie, że baśń jest jednym z najpopularniejszych gatunków literatury dziecięcej. Z pewnością tak jest dzisiaj, ale początków baśni, jej korzeni musimy szukać w życiu ludzi dorosłych. Baśń wywodzi się z kultury ludowej, z dawnych wierzeń i zapamiętań na otaczający człowieka świat.

Zdając sobie sprawę z pochodzenia baśni i jej obecnego charakteru proponuję przeprowadzenie najogólniejszej typologii baśni dzieląc baśnie na: baśnie ludowe i baśnie literackie.

Baśń Ludowa

Baśń ludowa jest pierwotnym gatunkiem baśni. Jej twórcami i adresatami byli ludzie dorośli.

Zapoznając się z tekstami baśni ludowych zauważymy pewne prawidłowości, które w nich występują. Będą one wyznacznikami gatunkowymi:

1. Dążenie bohaterów do osiągnięcia szczęścia,
2. Tryumf sprawiedliwości,
3. Materialna nagroda dla bohatera,
4. Wplątanie bohatera w niezwykle przygody,
5. Wykonywanie przez bohatera zadań ponad jego siły,
6. Nadludzkie przedmioty,
7. Nadludzy pomocnicy,
8. Nadludzy przeciwnicy,
9. Zwycięstwo dobra nad złem,
10. Schematyzm przedstawionych postaci i miejsc,
11. Brak złożoności psychologicznej bohaterów.

Skąd takie, a nie inne cechy tych baśni? Na pewno chodzi tu o podłoże historyczne początków baśni. Prosty człowiek zmagający się z biedą i niedolą, pracujący dla bogatych właścicieli, nie mający szans na zmianę swojego losu, nie rozumiejący otaczającego go świata, zjawisk przyrody - oto ten, który był autorem baśni ludowej. Baśń stała się pewną formą ucieczki od rzeczywistości i pewną formą „materializacji” marzeń.

Bohaterem baśni jest człowiek ubogi, który wykonując niebezpieczne czynności (np. walka ze smokiem, diabłem, wilkołakiem itp.) zostaje nagrodzony - zdobywa władzę i bogactwa (królestwo, złoto itp.).

Dla literatury ludowej charakterystyczną formą przekazu jest przekaz ustny. Pierwsze baśnie krążyły przez stulecia wśród społeczności opowiadane z poko-

lenia na pokolenie. Dopiero wiek XIX - wiek Romantyzmu (jednym z dążeń epoki było zwrócenie się ku kulturze ludowej) przyniósł zmiany w tej dziedzinie. Tekst folklorystyczny został zapisany.

Człowiekiem, który został uznany za pioniera - zbieracza baśni ludowych był Zorian Dołęga Chodakowski (1784-1825). Posiadał on duży zbiór baśni, ale niestety nie wydał ich. Po jego śmierci zbiór uległ rozproszoniu.

Pierwszą liczącą się publikacją była praca Kazimierza Władysława Wójcickiego (1807-1879). Wydana została w 1837 r. pt. "Klechdy, starożytne podania i powieści ludu polskiego i Rusi". Po nim było wiele osób, które zbierały i publikowały baśnie ludowe. Wymienić można tu np. zbiór Tomasza Jodełki-Burzeckiego "Baśnie polskie", zbiór Marii Kędziorzyny "Z piekła rodem", "Zaklęty pierścień" autorstwa Marii Kochanowskiej, a także zbiory Stefanii Wortman "Woda żywa" i "U złotego źródła".

Obok wymienionych zbiorów tworzone publikacje zawierające baśnie o określonym zakresie tematycznym, np. zbiory baśni oparte na ustnych przekazach górniczych: Juliana Majki "Baśnie i legendy górników wielickich", czy Kornelii Dobkiewiczowej "Miedziana Lampa" (baśnie o śląskim Skarbczyku).

Zebrane baśnie mogą odnosić się również do danego regionu geograficznego, np. zbiór baśni Stanisława Świrki "W krainie Gryfitów" dotyczący Pomorza Zachodniego, czy zebrane przez Kornelię Dobkiewiczową baśnie śląskie w zbiorze "Wężowa królowa".

Jeżeli chodzi o baśnie ludowe innych narodów można z całą pewnością stwierdzić, że czytelnik polski ma bogatą ofertę tytułów. Moglibyśmy wymienić tu m.in. takie zbiory jak:

- "Bajki ludów Północy" (przeł. Jan Brzechwa). Zawarte są tu baśnie Czukczów, Eskimosów, Jukagirów, Jakutów, itp.;
- "Baśnie i legendy litewskie" Oskara Miłosza;
- "Baśnie fińskie" Paul'a Roine'a;
- "Baśnie różnych ludów" (oprac. Wanda Markowska, Anna Milska). Zawarte są tu baśnie rosyjskie, czeskie, plemienia Lamutów i Czuwańców, norweskie, hiszpańska, kabylska, estońska, eskimoska, nowogreckie;
- "Podróże z Abrakadabrą" (oprac. Jerzy Ros) - baśnie Indian Ameryki Północnej;
- "Dar rzeki Fly" (oprac. Maria Kruger) - autorka zebrała tu autentyczne, egzotyczne baśnie ludów Azji, Afryki, Wysp Madagaskaru, Samoa, Haiti;
- "Baśnie narodów ZSRR";
- "Księżniczka smoków" (oprac. Mieczysław Kunstler) - zbiór baśni chińskich;
- "Księga z tysiąca i jednej nocy" - chyba najbardziej popularny zbiór baśni obcych narodów. Zbiór ten opracowany został w XV w. i zawiera ok. 300 ano-

nimowych utworów ludowych wschodnich: perskich, chińskich, indyjskich uzupełnionych elementami arabskimi.

Baśń Literacka

Jak wcześniej wspomniałam baśń literacka wywodzi się z baśni ludowej, ale jako gatunek literatury (w formie przekazu - przekaz w pisemnego) zaistniała wcześniej. Opierając się na motywach folklorystycznych (głównie w pierwszej fazie rozwoju) przybiera jednak cechy odróżniające ją od baśni ludowych.

Możemy mówić o kilku charakterystycznych cechach:

1. w przeciwieństwie do baśni ludowej baśń literacka bardzo często rezygnuje ze skomplikowanej akcji i niezwykłych wydarzeń,
2. świat fantastyczny zbudowany jest z bliskich codziennemu życiu elementów realistycznych,
3. bogaty język przekazu,
4. nagroda niematerialna (np. powrót do domu, szczęście rodzinne itp.),
5. brak ostrej granicy pomiędzy takimi przeciwieństwami jak dobro-zło, brzydota-piękno itp.

Baśń literacka ma za zadanie wzruszać, pobudzać do dialogu z autorem, a nie jak ma się to w przypadku baśni ludowych udowadniać, że dobro i sprawiedliwość zawsze zwycięża.

Pierwszym zbiorem baśni literackich był zbiór pt. "Historie i baśnie z dawnych czasów z pouczeniami moralnymi" (znane też pod tytułem "Opowiadania Babci Gąski"). Wydał je Charles Perrault w 1697 r.

Perrault spisywał je od starszych ludzi, którzy mu je opowiadali. Pierwszymi odbiorcami baśni byli dorośli. Świadczą o tym morały uzupełniające teksty baśni. Jako jedne z nielicznych mają złe zakończenie (np. baśń o Czerwonym Kapturku - wilk zjada dziewczynkę i nie spotyka go kara za zły postępek). Należałoby nadmienić, że to właśnie Perrault jako pierwszy zapoznał czytelnika z takimi postaciami jak Kopciuszek, Śpiąca Królewna, Kot w butach, Czerwony Kapturek.

Duży wkład w rozwój baśni literackiej wnieśli bracia Wilhelm i Jakub Grimm. W 1812 r. wydali zbiór pt. "Baśnie dla domu i dzieci". Podobnie jak Perrault spisywali opowieści ludowe. Założeniem ich nie było jednak tworzenie dzieła dla dzieci ale badanie niemieckiej "kultury duchowej". Baśnie Grimmów są najbardziej okrutnymi baśniami. Ciekawostką jest, że w roku 1945 alianci okupujący strefę niemiecką zabronili wydawania baśni Grimmów jako zbyt bliskich duchowi hitleryzmu. Wydano je dopiero w 1954 r. ze zmienionymi zakończeniami.

Trzecią pozycją tworzącą z dwiema poprzednimi końcu baśni literackich jest praca Hansa Christiana Andersena. Pierwszy zbiór baśni wydał w 1834 r. Jak

sam mówił: "Moje baśnie przeznaczone są zarówno dla starszych, jak i dla dzieci". Andersen korzystał z wątków ludowych, a w krainę baśni wprowadziła go jego babcia, która opowiadała mu "stare historie".

Dla Baśni Andersena charakterystyczne są elementy realistyczne, np. opisy miast, osób. Określa się je jako smutne i gorzkie (zob. "Dziewczynka z zapalnikami").

Podobnie jak w przypadku baśni ludowych, tak i w przypadku baśni literackich spotykamy się z mnogością autorów. Baśnią zainteresowali się tacy twórcy jak Aleksy Tołstoj (np. "Królewna - Żabka") czy Aleksander Puszkina (np. "Bajka o carze Sałtanie", "O rybaku i złotej rybce").

Donajpopularniejszych pozycji należą:

- wydany w 1816 r. "Dziadek do orzechów" T. A. Hoffmana. Widoczny tu jest ścisły związek elementów fantastycznych z rzeczywistością,
- "Pinokio" Collodiego, wydany w 1880 r.,
- "Podróże Guliwera" Jonathana Swift'a, wydany w 1726 r.,
- "Alicja w Krainie Czarów" Lewis'a Carroll'a, wydana w 1865 r.,
- Historie Piotrusia Pana" James'a Barrie, wydane w 1904 r.
- zbiór baśni Oskara Wilde'a (początki XXw.). Pierwszymi adresatami byli dorośli, potem przyswoiły je sobie dzieci.

Przykłady mogą być mnożone, ale nie to jest celem. Widzimy, że bogactwo tytułów jest naprawdę duże.

Podobnie rzecz ma się wśród polskich autorów. Wspomnijmy tylko J. I. Kraśzewskiego: "Kwiat paproci", M. Konopnickiej: "O krasnoludkach i o sierotce Marysi", H. Januszewskiej: "Kopciuszka", J. Brzechwy cykl książek o "Panu Kleksie", K. Makuszyńskiego "Przyjaciela wesołego diabła", "O dwóch takich co ukradli księżyc", E. Szelburg-Zarembiny "Szklaną górę" i wiele, wiele innych.

Baśń - gatunek literatury dziecięcej. Z pewnością. Ale pamiętajmy, że baśń może być dobrą lekturą również dla dorosłych.

Baśń to cudowna kraina, w której króluje dobro, sprawiedliwość, marzenia i radość. Jako bibliotekarze spróbujemy zaprowadzić tam naszych czytelników, tych młodszych i tych starszych. Poprowadźmy ich przez wszystkie kontynenty i kultury świata, aby poznali i poczuli bliski związek z innymi ludźmi na Ziemi, a kto wie, może stalibyśmy się mieszkańcami rzeczywistej "Cudownej Krainy".

Oprac. Edyta Gierlach

Selma Lagerlöf - 140 rocznica urodzin pisarki .

Konspekt lekcji bibliotecznej

Lekcja biblioteczna przeznaczona jest dla klas IV-V szkoły podstawowej.
Czas trwania lekcji 60 minut.

Cele lekcji:

- zapoznanie uczniów z twórczością szwedzkiej pisarki, laureatki Nagrody Nobla, Selmy Lagerlöf,
- uczczenie 140 rocznicy urodzin pisarki,
- zainteresowanie uczniów opowiadaniem i powieściami fantastycznymi,
- wyrobienie umiejętności wyszukiwania niezbędnych informacji za pomocą katalogów bibliotecznych i księgozbioru podręcznego.

Pomoce :

- portret Selmy Lagerlöf,
- katalog alfabetyczny,
- katalog rzeczowy,
- księgozbiór podręczny,
- kartki do z poleceniami dla grup,
- wystawa książek o tematyce baśniowej, fantastycznej.

Przebieg lekcji:

- przywitanie dzieci i podanie im tematu lekcji bibliotecznej,
- zwrócenie uwagi na 140. rocznicę urodzin pisarki,
- omówienie życiorysu pisarki,
- podział na 6 grup,
- ćwiczenia praktyczne,
- podsumowanie lekcji i zachęcenie do samodzielnego korzystania z katalogów biblioteki, księgozbioru podręcznego oraz do sięgania po książki pisarzy obcojęzycznych o tematyce fantastycznej.

Osoba prowadząca lekcję biblioteczną zwraca uwagę na jedną z książek Selmy Lagerlöf „Cudowna podróż”.

Książka ta za sprawą głównego bohatera Nilsa Holgerssona, przeniesie uczestników lekcji w świat, gdzie:

- baśń i legenda spotykają się z rzeczywistością,
- dobro zwycięża zło,
- oddany jest hołd ciężkiej pracy człowieka,
- bohaterowie zapożyczeni są ze szwedzkich baśni ludowych.

SELMA LAGERLÖF - laureatka pokojowej Nagrody Nobla z 1909 roku, urodziła się 20 listopada 1858 roku w Morbacka w Värmlandii, zmarła 16 marca 1940 roku w Morbacka. Jako dziecko bardzo wrażliwe i uczuciowe dużo czytała i kochała to wszystko, co wiązało się z ojczyzną, jej tradycjami, legendami, wierzeniami. Pierwiastki tradycji przeniosła do swojej twórczości. Staranne wykształcenie w seminarium nauczycielskim w Sztokholmie pozwoliło jej na pracę w wyuczonym zawodzie. Marzyła jednak o innej pracy, dlatego też poświęciła się pracy twórczej. Selma Lagerlöf obecnie uznawana jest za najwybitniejszą przedstawicielkę realizmu fantastycznego w literaturze szwedzkiej. Książka „Cudowna podróż” powstała w latach 1906-1907. W Polsce po raz pierwszy wydano ją w 1910 roku. Jakże są jeszcze inne utwory pisarki, uczestnicy lekcji dowiedzą się w trakcie jej trwania.

Czas na wykonanie poleceń około 10-15 minut.

Polecenia dla grup:

Grupa I

1. Poszukaj w katalogu alfabetycznym karty książki: Sierotwiński Stanisław. Słownik terminów literackich. Wrocław 1986.
2. Odszukaj tę książkę w księgozbiorze podręcznym.
3. Wyszukaj hasła: bohater, powieść fantastyczna, fikcja.
4. Zanonuj ich znaczenie.

Grupa II

1. Na podstawie książki „Cudowna podróż”, t. 1, przygotuj z rozdziału „Chłopiec” charakterystykę Nilsa Holgerssona.
2. Zwróć uwagę na datę, która określa początek przygody chłopca, zanotuj ją.

Grupa III

1. Wyszukaj w katalogu rzeczowym dział: 912 Atlasy. Mapy.
2. Odnajdź Atlas Geograficzny, a następnie mapę fizyczną Szwecji.
3. Odnajdź na niej:
 - a) miasta: Sztokholm, Uppsala
 - b) krainy geograficzne: Angermanlandia, Laponia, Västerbotten
4. Weź do ręki książkę „Cudowna podróż”, w spisie treści wyszukaj te rozdziały, w których jest mowa o w /w miastach i krainach geograficznych.
5. Przeczytaj je. Rozdziały czy tytuły rozdziałów

Grupa IV

1. Na podstawie książki „Cudowna podróż”, t. 2, przygotuj z rozdziału „Pożegnanie z dzikimi gęsiami”, krótką charakterystykę pożegnania Nilsa Holgerssona z przyjaciółmi czasu podróży.
2. Zwróć uwagę na datę, która określa czas zakończenia przygody chłopca, zanotuj ją.

Grupa V

1. Poszukaj w katalogu alfabetycznym pozycji:
- Nowy słownik literatury dla dzieci i młodzieży. Warszawa 1984.
2. Wyszukaj hasła: Lagerlöf Selma.
3. Wynotuj wszystkie tytuły książek pisarki.

Grupa VI

1. Poszukaj w katalogu alfabetycznym hasła: Lagerlöf Selma.
2. Zapisz tytuły książek pisarki oraz ich sygnaturę.
3. Podejdź do półek i zapisz jakie tytuły książek S. Lagerlöf znajdują się na półkach.

Osoba prowadząca lekcję zwraca następnie uwagę na:

- głównego bohatera Nilsa, który zostanie przemieniony w krasnoludka (grupa I, grupa II),
- wędrowkę Nilsa po Szwecji ze stadem gęsi (grupa III),
- piękne zakończenie książki, gdzie dobro zwycięża zło (grupa IV),
- tytuły książek, które napisała Selma Lagerlöf (grupa VI),
- cel lekcji, który dzięki ćwiczeniom winien zostać zrealizowany.

Towarzysząca wystawa może być złożona z książek, które mówią o baśni i legendzie o świecie, gdzie fantazja spotyka się z rzeczywistością.

Proponowane tytuły książek:

- „Alicja w krainie czarów” L. Carroll,
- „Mary Poppins” P. L. Travers,
- „Nieumialek w Słonecznym Mieście” N. Nosow,
- „W dolinie Muminków” T. Jansson,
- „Podróże Guliwera” J. Swift,
- „20 000 mil podmorskiej żeglugi” J. Verne.

Oprac. Maria Szeliga

„Adam Mickiewicz - życie i twórczość”.

Regulamin konkursu

W związku z 200. rocznicą urodzin Adama Mickiewicza, Biblioteka Publiczna w..... ogłasza wśród uczniów klas VII - VIII szkoły podstawowej konkurs czytelnicy na znajomość życia i twórczości Adama Mickiewicza.

Cele konkursu:

Przybliżenie życia i twórczości Adama Mickiewicza

Włączenie młodzieży w obchody Roku Mickiewiczowskiego.

Warunki uczestnictwa

- Chętni do udziału w konkursie winni zgłosić swój udział w bibliotece publicznej, w terminie do.....

- Obowiązkiem uczestnika konkursu jest poznanie literatury będącej przedmiotem konkursu.

Termin konkursu

Konkurs odbędzie sięr., o godz., w

Kryteria oceny

- Wypowiedzi oceniać będzie komisja powołana przez kierownika biblioteki publicznej.

- Uczestnicy odpowiadać będą ustnie na wylosowany przez siebie zestaw składający się z życia oraz twórczości poety.

- Odpowiedzi uczestników będą punktowane. Szczegóły punktacji ustali Komisja oceniająca odpowiedzi uczestników.

Nagrody:

Komisja wyłoni..... uczestników z najwyższą liczbą punktów. Ci uczestnicy otrzymają nagrody. Pozostali uczestnicy otrzymają dyplomy i wyróżnienia.

Komisja zastrzega sobie prawo innego podziału nagród

Bibliografia

1. Chamiec Jadwiga: Cięższą podajcie mi zbroję. Warszawa 1979
2. Jastrun Mieczysław: Mickiewicz. Warszawa 1984
3. Literatura polska. Przewodnik encyklopedyczny. T. 1 /Mickiewicz Adam/. Warszawa 1984

Literatura konkursowa

- Bajki: „Lis i kozieł”, „Pies i wilk”, „Przyjaciele”
- Ballady: „Pani Twardowska”, „Powrót taty”, „Świtez”, „Świtezianka”, „Trzech Budrysów”
- Pan Tadeusz /księga - I, II, X/
- „Reduta Ordona”

PYTAŃ: TWÓRCZOŚCI ADAMA MICKIEWICZA

Pytania z tematu:

1. Adam Mickiewicz napisał *Redutę Ordona* po upadku Powstania. O jakie Powstanie chodzi? Podaj rok jego wybuchu.
/Powstanie Listopadowe - 1830 r./
2. Jaki podtytuł nosi wiersz *Reduta Ordona*?
/Opowiadanie adiutanta/
3. Jak kończy się wiersz *Reduta Ordona*?
/Ordon wysadza swoją redutę w powietrze, aby nie oddać jej zdobywcom zapasu prochu/
4. Wiersz *Reduta Ordona* jest relacją naocznego świadka. Podaj imię i nazwisko tego świadka.
/Stefan Garczyński/
5. Opowiedz co jest treścią *Świtezianki*.
/Jest to opowieść o młodzieńcu, który zlekceważył przysięgę, okazał niewierność nimfie wodnej - Świteziance i za to został ukarany/
6. W jakiej formie przedstawiona jest opowieść w *Świteziance*?
/w formie ballady/
7. Kim był chłopiec z ballady *Świtezianka*?
/Strzelcem w borze/
8. Według wieści gminnych Świtezianki to...
/nimfy wodne/
9. Zakończenie *Reduty Ordona* jest prawdą historyczną czy fikcją poetycką?
/fikcją - podporucznik Julian Konstanty Ordon rozkazał wysadzić redutę, sam zaś nie zginął/
10. Przedstaw pouczenie płynące z ballady *Powrót taty*.
/Potężna jest siła modlitwy, przemienia zbójcę w istotę ludzką/
11. Przedstaw krótko treść ballady *Powrót taty*.
/Dzieci kupca, który długo nie wraca z podróży modlą się za niego za miastem, przy cudownym obrazku. I ojciec wraca. Pewnego razu gdy odprawił sługi z wozem kupieckim, rusza wraz z dziećmi w stronę miasta. Drogę za-

- stępują im uzbrojeni zbójcy. Kupiec /ojciec/ postradałby nie tylko mienie, ale i życie, gdyby nie uratował go przywódca bandy. Wzruszyły go modlitwy dzieci/
12. Co mówi Sędzia (jeden z bohaterów *Pana Tadeusza*) o grzeczności?
/grzeczności trzeba się uczyć latami, należy szanować wiek, urodzenie, obyczaje, damy/
13. Czego dotyczył spór pomiędzy Rejentem a Asesorem i jak ten spór miał być rozstrzygnięty?
/Który chart jest lepszy: Kusy Rejenta czy Sokół Asesora - polowanie na zające/
14. Podaj przyczyny konfliktu rodu Horeszków i Sopliców.
/Konflikt narodził się w czasach Konstytucji 3 Maja i Targowicy. Stolnik - Horeszko miał piękną córkę Ewę. Zapalał ku niej wielką miłością Jacek Soplica, ale jako ubogi szlachcic został odrzucony przez jej ojca, dumnego magnata, który nie zgodził się oddać mu ręki córki. Stało się to przyczyną tragicznej śmierci Stolnika podczas oblężenia jego zamku przez Moskali. Kiedy wyszedł na ganek, aby świętować swoje zwycięstwo, został zastrzelony przez Jacka Soplicy. Gerwazy, stary sługa Horeszków, poprzysięgał zemstę na rodu Sopliców/
15. Przedstaw historię życia księdza Robaka.
/Ks. Robak, w młodości jako Jacek Soplica, bywał często zapraszany na dwór Horeszków. Tam zakochał się w córce Horeszki - Ewie. Otrzymał „czarną polewkę”. Jacek Soplica uznał, że obrażono jego godność. Wkrótce ożenił się z pierwszą napotkaną dziewczyną, której nie kochał. Urodziła mu syna Tadeusza. Soplica zaczął pić. Umiera mu żona. Podczas oblężenia zamku Horeszków zabija Stolnika. Swój grzech chciał zmyć wierną służbą ojczyźnie. Ucieka z kraju, wstępuje do zakonu, ukrywa się pod postacią księdza Robaka. Następnie wstąpił do Legionów Dąbrowskiego, brał udział w walkach napoleońskich, był dwukrotnie ranny, prowadził działalność konspiracyjną, za którą był ścigany przez zaborców. Wrócił na Litwę jako emisariusz, aby zorganizować powstanie. Zostaje ranny i na łożu śmierci wyznaje Gerwazemu, że jest Jackiem Soplicą.
16. *Pan Tadeusz* daje realistyczny obraz szlachty polskiej. Podaj jej przekrój.
/arystokracja, szlachta średnia, szlachta zaściankowa/
17. Gdzie toczy się akcja *Pana Tadeusza*?
/Na Litwie, na ziemi Nowogródzkiej, w wymyślonej przez poetę wsi szlacheckiej Sopliców/
18. Jak brzmi pełny tytuł *Pana Tadeusza*?
/Pan Tadeusz czyli ostatni zajazd na Litwie. Historia szlachecka z roku 1811-1812 we 12 księgach wierszem/

19. Jak oceniasz Jacka Soplicę? A jak księdza Robaka?
/Jacek Soplica był typowym szlachcicem. Była to postać barwna i nie pozbawiona wad. Lubił życie wesole, pełne przygód. Był dumny, gwałtowny. Ks. Robak - pokorny, nie zabiegał o własną pozycję i popularność, pracował dla dobra ojczyzny, patriota/
20. Do jakiej kategorii bohaterów (pozytywnych czy negatywnych) zakwalifikujesz księdza Robaka?
/Ksiądz Robak był bohaterem pozytywnym. Przeżył gwałtowną metamorfozę. Musiał pokonać wiele wad/
21. Określ genezę *Pana Tadeusza*.
/*Pan Tadeusz* powstał z tęsknoty za ojczyzną. Poeta sam tęskniąc, chciał pokrzepić serca innych rodaków na emigracji. Chciał ocalić od zapomnienia kraj swojego dzieciństwa/
22. Co można powiedzieć o mieszkańcach dworu w Soplicowie?
/Są to patrioci. Na ścianach ich dworu wiszą: portret Kościuszki składającego przysięgę na krakowskim rynku, obraz Rejtana rozpaczającego po stracie wolności, obrazy przedstawiające obrońców Pragi - Jasińskiego i Korsaka, stary zegar wygrywający Mazurka Dąbrowskiego/
23. Jaki jest sens bajki *Lis i kozieł*?
/W skomplikowanej sytuacji nie należy załamywać się. Przygoda kozła winna uświadomić potrzebę rozsądnego postępowania, nie ulegania namowom innych pod wpływem chęci posiadania czegoś upragnionego/
24. Jakie warunki postawił Pan Twardowski diabłu?
/- Ożywić konia, który był namalowany,
- Ukręcić bicz z piasku,
- Wybudować dom z łupin orzecha i z maku,
- Wykąpać się w święconej wodzie,
- Przez rok mieszkać z Panią Twardowską/
25. Jakiego warunku nie chciał spełnić diabeł z ballady *Pani Twardowska*?
/Diabeł nie chciał mieszkać przez rok z Panią Twardowską/
26. W jakim wierszu A. Mickiewicz opisuje przyjaźń Leszka i Mieszka?
/*Przyjaciele*/
27. Jaki jest morał wiersza *Przyjaciele*?
/Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie/
28. Jaki jest morał bajki *Pies i wilk*?
/Największą wartością jest człowieczeństwo/
29. Jaka jest główna myśl ballady *Trzech Budrysów*?
/Piękna i dobra żona jest więcej warta niż wszystkie majątki/
30. Podaj nazwę jeziora, które jest jednocześnie tytułem ballady A. Mickiewicza.
/*Świtez*/

31. Czy bohaterów *Pana Tadeusza* można przedstawić jako tych co reprezentują przeszłość i tych, którzy są symbolem przyszłości?
/Tak. Przeszłość - Gerwazy, Dobrzański, Jacek Soplica, Sędzia.
Przyszłość - Tadeusz, Zosia/
32. Co oznacza wyraz „ostatni” zawarty w podtytule *Pana Tadeusza*?
/Sugeruje, że świat ukazany w poemacie schodzi już z widowni dziejowej/
33. Jakie zalety szlachty ukazał Mickiewicz w *Panu Tadeuszu*?
/patriotyzm, waleczność, gościnność, przywiązanie do tradycji/
34. Jakie ujemne cechy szlachty ukazał Mickiewicz w *Panu Tadeuszu*?
/duma, pycha, warcholstwo, kłótniwość, pieniactwo, skłonność do awantur, niski poziom umysłowy, nieumiejętność organizowania się, łamanie prawa, przedkładanie prywaty nad interes publiczny/
35. Jaki tytuł nosił pierwszy drukowany wiersz Mickiewicza?
/Zima miejska/.

PYTANIA Z TEMATU ŻYCIE: ADAMA MICKIEWICZA

1. Podaj dokładną datę i miejsce urodzenia Adama Mickiewicza.
/24 grudnia 1798 r., w Zaosiu k. Nowogródka/
2. Podaj imiona obojga rodziców A. Mickiewicza.
/Mikołaj, Barbara/
3. Kim z zawodu był ojciec A. Mickiewicza? Odp. /adwokatem/
4. Podaj imię i nazwisko przyjaciela i kolegi szkolnego Adama Mickiewicza?
/Jan Czeczot/
5. Podaj datę śmierci ojca i matki A. Mickiewicza.
/ojciec zmarł w 1812, a matka 1820/
6. W którym roku i na jakim uniwersytecie rozpoczął studia A. Mickiewicz?
/1815, na Uniwersytecie Wileńskim/
7. Podaj nazwiska przynajmniej 3 profesorów Uniwersytetu Wileńskiego, którzy wykładali w czasie studiów Adama Mickiewicza.
/Jan Śniadecki - matematyka, astronomia
Jędrzej Śniadecki - chemia
Gotfryd Grodecki - filologia
Leon Borowski - literatura
Joachim Lelewel - historia/
8. Podaj imię i nazwisko profesora Uniwersytetu Wileńskiego, który wywarł silny wpływ na życie A. Mickiewicza.
/Joachim Lelewel/
9. Podaj nazwę tajnego towarzystwa założonego przez A. Mickiewicza i jego przyjaciół. Podaj cel działalności tegoż towarzystwa.

- /1816 - Towarzystwo Filomatów. Cel - pomoc w nauce, przygotowanie młodzieży do działalności w różnych dziedzinach życia narodu pozbawionego własnej państwowości/
10. Wymień nazwiska założycieli Towarzystwa Filomatów.
/Mickiewicz, Tomasz Zan, Jan Czeczot, Józef Jeżowski, Onufry Pietraszkiewicz, Franciszek Malewski/
11. Jaką pracę i gdzie podjął Mickiewicz po zakończeniu studiów?
/nauczyciela, w Kownie 1819-1823/
12. Za działalność w tajnych związkach młodzieży Mickiewicz wraz z grupą kolegów został aresztowany. Podaj, w którym roku miało miejsce aresztowanie i do którego roku był więziony?
/4 XI 1823 - 3 V 1824/
13. Jakim wyrokiem zakończył się proces filomatów?
/Mickiewicz i jego koledzy skazani zostali na osiedlenie się w głębi Rosji/
14. W 1824 r. Mickiewicz opuścił Wilno, udał się do Rosji. Jakie rosyjskie miasto odwiedził?
/Petersburg, Odessa, Moskwa, odbył wycieczkę na Krym/
15. Jaki wpływ na twórczość Mickiewicza miała jego wędrówka po Rosji?
/Doświadczenia okresu rosyjskiego zaowocowały kolejno: Sonetami 1826, Konradem Wallenrodem - 1828/
16. W którym roku i gdzie udaje się Mickiewicz po opuszczeniu Rosji? Jakie kraje odwiedził?
/W 1829 r. rozpoczyna prawie dwuletnią wędrówkę po Europie. Z Petersburga trasa prowadziła przez Hamburg, Berlin, Drezno, Pragę, Karlowe Vary, Weimar, Bonn, Szwajcarię, przełęcz Splügen - do Wenecji, Florencji, Rzymu, Neapolu, na Sycylię, a stąd do Genewy i z powrotem do Rzymu/
17. Gdzie przebywał Mickiewicz, gdy wybuchło w Warszawie Powstanie Listopadowe?
/W Rzymie/
18. Jak zareagował Mickiewicz na wiadomość o wybuchu Powstania Listopadowego?
/Mickiewicz przebywa w Rzymie. Zdecydował się wracać do ojczyzny z zamiarem przyłączenia się do powstania. Dotarł do Wielkopolski. Wobec jednak wyraźnych oznak zbliżającej się klęski powstania z zamiaru przedostania się do Warszawy zrezygnował/
19. Dokąd udał się Mickiewicz po kilkumiesięcznym pobycie w Wielkopolsce?
/Do Drezna/
20. Jakie miasto było kolebką polskich emigrantów? Odp. /Paryż/
21. W którym roku i z kim ożenił się A. Mickiewicz?
/1834 r., z córką słynnej polskiej pianistki Marii Szymanowskiej - Celiną/

22. Ile dzieci miał Mickiewicz? Odp. /6/
23. Gdzie w 1839 r. A. Mickiewicz podjął pracę?
/Akademia w Lozannie, otrzymał stanowisko profesora literatury łacińskiej/
24. Co skłoniło Mickiewicza do przerwania pracy w Lozannie?
/Poczucie obowiązków patriotyczno-politycznych, bowiem w Paryżu w College de France - utworzono katedrę literatur słowiańskich i zaproponowano mu pracę profesora/
25. W 1844 r. została zawieszona działalność profesorska Mickiewicza. Dlaczego?
/Mickiewicz propagował antymonarchistyczne idee napoleońskie, a następnie mistyczną naukę Andrzeja Towiańskiego/
26. Jaki tytuł nosił założony przez Mickiewicza w Paryżu dziennik?
/Trybuna Ludów/
27. W 1848 r. Mickiewicz udał się do Rzymu. W jakim celu?
/Aby stworzyć własną formację wojskową - Legion Polski, która miała wziąć udział w europejskich walkach ludów przeciwko monarchiom i tym samym przyczynić się do odzyskania przez Polskę niepodległości/
28. Adam Mickiewicz opracował program pracy Legionów, jak nazwał ten program i jakie były jego główne cele ideowe.
/Skład Zasad - uwłaszczenie chłopów, równouprawnienie kobiet i Żydów, powszechność praw obywatelskich/
29. W jakiej bibliotece pracował A. Mickiewicz?
/W Paryskiej Bibliotece Arsenалу/
30. Podaj dokładną datę i miejsce śmierci A. Mickiewicza.
/26 listopada 1855 r. - Konstantynopol/
31. W jakim celu wyjechał Mickiewicz do Konstantynopola?
/By wesprzeć swoim autorytetem akcję formowania w Turcji oddziałów tzw. kozaków otomańskich, którzy mieli wziąć udział w walce z Rosją. Dowódcą tej formacji był powieściopisarz Michał Czajkowski /Sadyk Pasza/
32. W którym roku i dokąd przewieziono z Francji zwłoki Mickiewicza?
/W 1890 do Sarkofagu w katedrze wawelskiej - Kraków/
33. Podaj imię syna Mickiewicza, pierwszego kronikarza życia poety.
/Władysław/
34. Gdzie znajduje się najbogatszy zbiór dokumentów Adama Mickiewicza.
/Paryż - Muzeum Mickiewicza; Warszawa - Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza/
35. Podaj imię i nazwisko dziewczyny, którą poznał Mickiewicz w Tuhanowiczach.
/Maria Wereszczakówna/

Rocznice literackie w 1999 r.

STYCZEŃ

- 1.01 70 rocz. ur. ZBIGNIEWA NIENACKIEGO (właśc. Z. NOWICKI) (1929-1994), prozaika, publicysty, (5 rocz. śm. - 28.09)
- 3.01 60 rocz. ur. JOANNY PAPUZIŃSKIEJ (1939), prozaika, autorki utworów dla dzieci
- 15.01 130 rocz. ur. STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO (1869-1907), dramatopisarza, poety, malarza
- 19.01 190 rocz. ur. ALLANA EDGARA POEGO (1809-1949), poety, nowelisty amerykańskiego, (150 rocz. śm. - 7.10)
- 21.01 80 rocz. ur. STANISŁAWY FLESZAROWEJ-MUSKAT (1919-1989), pisarki, (10 rocz. śm. - 30.09)
- 21.01 40 rocz. śm. STANISŁAWA MŁODOŻEŃCA (1895-1959), poety

LUTY

- 7.02 90 rocz. ur. ANNY ŚWIRSZCZYŃSKIEJ (1909-1984), dramatopisarki, poetki
- 14.02 80 rocz. śm. WIKTORA GOMULICKIEGO (pseud. FANTAZY) (1848-1919), pisarza, publicysty, eseisty
- 16.02 80 rocz. ur. NATALII ROLLECZEK (1919), pisarki, autorki utworów dla dzieci i młodzieży
- 20.02 105 rocz. ur. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA (pseud. ELEUTER) (1894-1980), pisarza
- 22.02 75 rocz. ur. MARII ZIÓŁKOWSKIEJ (1924), prozaika, autorki utworów dla dzieci i młodzieży
- 23.02 140 rocz. śm. ZYGMUNTA KRASIŃSKIEGO (1812-1859), dramatopisarza i poety

MARZEC

- 2.03 80 rocz. ur. KAZIMIERZA DĘBNICKIEGO (1919-1986), prozaika, autora książek dla młodzieży
- 3.03 55 rocz. ur. MARII NUROWSKIEJ (1944), prozaika
- 5.03 5 rocz. śm. JANA DOBRACZYŃSKIEGO (1910-1994), powieściopisarza i publicysty
- 7.03 160 rocz. ur. ADOLFA DYGASIŃSKIEGO (1839-1902), powieściopisarza, nowelisty, publicysty, pedagoga
- 23.03 175 rocz. ur. TOMASZA TEODORA JEŻA (właśc. ZYGMUNT MIŁKOWSKI) (1824-1915), pisarza, pamiętnikarza
- 29.03 20 rocz. śm. TADEUSZA ŁOPALEWSKIEGO (1900-1979), pisarza

KWIECIEŃ

- 1.04 90 rocz. ur. JANUSZA TEODORA DYBOWSKIEGO (1909-1977), prozaika
1.04 190 rocz. ur. NIKOŁAJA GOGOLA (1809-1852), pisarza i satyryka rosyjskiego
3.04 150 rocz. śm. JULIUSZA SŁOWACKIEGO (1809-1849), poety, (190 rocz. ur. - 4.09)
10.04 100 rocz. ur. EWY SZELBURG-ZAREMBINY (1899-1986), powieściopisarki, autorki książek dla dzieci i młodzieży
13.04 20 rocz. śm. MARIANA ZAŁUCKIEGO (1920-1979), poety, satyryka, autora utworów dla dzieci i młodzieży
15.04 70 rocz. ur. MACIEJA KUCZYŃSKIEGO (1929), prozaika, autora utworów dla dzieci i młodzieży
28.04 80 rocz. ur. LESZKA PROROKA (1919), pisarza
28.04 95 rocz. ur. JANA IZYDORA SZTAUDYNGERA (1904-1970), poety, satyryka, tłumacza

MAJ

- 16.05 75 rocz. ur. TADEUSZA KUBIAKA (1924-1979), poety, (20 rocz. śm. - 3.06)
20.05 200 rocz. ur. HONORÉ BALZACA (1799-1850), pisarza francuskiego
20.05 80 rocz. ur. GUSTAWA HERLINGA-GRUDZIŃSKIEGO (1919), prozaika, krytyka literackiego
20.05 20 rocz. śm. EUGENIUSZA PAUKSZTY (1916-1979), pisarza
22.05 140 rocz. ur. ARTHURA CONAN DOYLE'A (1859-1930), pisarza angielskiego, autora powieści kryminalnych
23.05 85 rocz. ur. NORY SZCZEPAŃSKIEJ (1914), prozaika, poetki, autorki utworów dla dzieci i młodzieży

CZERWIEC

- 3.06 75 rocz. śm. FRANZA KAFKI (1883-1924), pisarza austriackiego
3.06 20 rocz. śm. TADEUSZA KUBIAKA (1924-1979), poety, (75 rocz. ur. - 16.05)
13.06 100 rocz. ur. JANA LECHONIA (właśc. LESZEK SERAFINOWICZ) (1899-1956), poety
14.06 30 rocz. śm. MARKA HŁASKI (1934-1969), prozaika
22.06 95 rocz. ur. MICHAŁA CHOROMAŃSKIEGO (1904-1972), pisarza, prozaika, dramatopisarza
27.06 130 rocz. ur. WACŁAWA GĄSIOROWSKIEGO (pseud. WIESŁAW SCLAVUS) (1869-1939), powieściopisarza, publicysty, dziennikarza, (60 rocz. śm. 30.10)

LIPIEC

- 3.07 95 rocz. ur. HALINY AUDERSKIEJ (1904), pisarki
7.07 15 rocz. śm. STANISŁAWA PAGACZEWSKIEGO (1916-1984), autora utworów dla dzieci i młodzieży
15.07 10 rocz. śm. MARII KUNCEWICZOWEJ (1899-1989), pisarki, (100 rocz. ur. - 30.10)

- 15.07 10 rocz. śm. ARTURA SANDAUERA (1913-1989), prozaika, tłumacza
- 20.07 95 rocz. ur. HANNY OŻOGOWSKIEJ (1904), pisarki
- 21.07 100 rocz. ur. ERNESTA HEMINGWAY'A (1899-1961), pisarza, prozaika amerykańskiego, laureata Nagrody Nobla w 1954 r.
- 23.07 170 rocz. śm. WOJCIECHA BOGUSŁAWSKIEGO (1757-1829), aktora, autora i tłumacza, dramaturga i pedagoga
- 24.07 20 rocz. śm. EDWARDA STACHURY (1937-1979), pisarza, poety
- 25.07 30 rocz. śm. WITOLDA GOMBROWICZA (1904-1969), powieściopisarza, dramaturga, eseisty, (95 rocz. ur. - 4.08)
- 26.07 100 rocz. ur. MAGDALENY SAMOZWANIEC (właśc. M. NIEWIDOWSKA) (1894-1972), pisarki
- 26.07 20 rocz. śm. STEFANA WIECHECKIEGO (pseud. WIECH) (1896-1979), felietonisty
- 31.07 55 rocz. śm. ANTOINE'A DE SAINT-EXUPÉRY'EGO (1900-1944), pisarza francuskiego

SIERPIEŃ

- 3.08 75 rocz. śm. JOSEPHA CONRADA (właśc. JÓZEF KONRAD KORZENIOWSKI) (1857-1924), pisarza angielskiego
- 3.08 90 rocz. ur. STANISŁAWA PIĘTAKA (1909-1964), poety, prozaika
- 4.08 55 rocz. śm. KRZYSZTOFA KAMILA BACZYŃSKIEGO (1921-1944), poety
- 4.08 95 rocz. ur. WITOLDA GOMBROWICZA (1904-1969), powieściopisarza, dramaturga, eseisty, (30 rocz. śm. - 25.07)
- 8.08 55 rocz. śm. JULIUSZA KADENA-BANDROWSKIEGO (1885-1944), powieściopisarza i publicysty
- 16.08 55 rocz. śm. TADEUSZA GAJCEGO (pseud. KAROL TOPORNICKI) (1924-1944), poety
- 16.08 50 rocz. śm. MARGARET MITCHELL (1900-1949), pisarki amerykańskiej
- 19.08 90 rocz. ur. JERZEGO ANDRZEJEWSKIEGO (1909-1983), prozaika, publicysty
- 28.08 250 rocz. ur. JOHANNA WOLFGANGA GOETHEGO (1749-1832), poety i dramaturga niemieckiego

WRZESIEŃ

- 4.09 75 rocz. ur. JERZEGO FICOWSKIEGO (1924), poety, prozaika, tłumacza
- 4.09 190 rocz. ur. JULIUSZA SŁOWACKIEGO (1809-1849), poety, (150 rocz. śm. - 3.04)
- 8.09 5 rocz. śm. WŁODZIMIERZA SCISŁOWSKIEGO (1931-1994), satyryka, autora utworów dla dzieci i młodzieży
- między 8.09 a 4.10 - 430 rocz. śm. MIKOŁAJA REJA (1505-1569), poety, pisarza, tłumacza
- 9.09 60 rocz. śm. JÓZEFA CZECHOWICZA (1903-1939), poety
- 11.09 105 rocz. ur. MARII KOWNACKIEJ (1894-1982), pisarki, autorki utworów dla dzieci i młodzieży
- 13.09 105 rocz. ur. JULIANA TUWIMA (1894-1953), poety, satyryka

- 15.09 210 rocz. ur. JAMESA FENIMORE COOPERA (1789-1851), pisarza amerykańskiego
- 16.09 80 rocz. ur. KLEMENTYNY SOŁONOWICZ-OLBRYCHSKIEJ (1919-1995), prozaika, autorki utworów dla młodzieży
- 18.09 60 rocz. śm. TADEUSZA DOŁĘGI-MOSTOWICZA (1898-1939), prozaika
- 18.09 60 rocz. śm. STANISŁAWA IGNACEGO WITKIEWICZA (pseud. WITKACY) (1885-1939), pisarza, malarza, filozofa, teoretyka sztuki
- 25.09 70 rocz. ur. STANISŁAWA GOSZCZURNEGO (1929), prozaika
- 28.09 5 rocz. śm. ZBIGNIEWA NIENACKIEGO (właśc. Z. NOWICKI) (1929-1994), prozaika, publicysty, (70 rocz. ur. - 1.01)
- 30.09 10 rocz. śm. STANISŁAWY FLESZAROWEJ-MUSKAT (1919-1989), pisarki, (80 rocz. ur. - 21.01)

PAŹDZIERNIK

- 6.10 110 rocz. ur. MARII DĄBROWSKIEJ (1889-1965), pisarki, publicystki
- 7.10 150 rocz. śm. ALLANA EDGARA POEGO (1809-1949), poety, nowelisty amerykańskiego, (190 rocz. ur. - 19.01)
- 12.10 90 rocz. ur. HALINY RUDNICKIEJ (1909- 1982), pisarki
- 18.10 95 rocz. ur. CZESŁAWA CENTKIEWICZA (1904-1996), pisarza, podróżnika, reportażysty
- 20.10 10 rocz. śm. JERZEGO WITTLINA (1925-1989), satyryka, felietonisty
- 26.10 70 rocz. ur. WANDY CHOTOMSKIEJ (1929), pisarki utworów dla dzieci
- 30.10 100 rocz. ur. MARII KUNCEWICZOWEJ (1899-1989), pisarki, (10 rocz. śm. - 15.07)
- 30.10 60 rocz. śm. WACŁAWA GĄSIOROWSKIEGO (pseud. WIESŁAW S.C.LAVUS) (1869-1939), powieściopisarza, publicysty, dziennikarza, (130 rocz. ur. - 27.06)

LISTOPAD

- 10.11 90 rocz. ur. PAWŁA JASIEŃCZY (właśc. LEON LECH BEYNAR) (1909-1970), pisarza, publicysty, eseisty
- 10.11 115 rocz. ur. ZOFII NAŁKOWSKIEJ (1884-1954), pisarki, publicystki, (45 rocz. śm. 17.12)
- 13.11 15 rocz. śm. TEODORA GOŹDZIKIEWICZA (1903-1984), prozaika, autora książek dla młodzieży
- 16.11 55 rocz. śm. MARII RODZIEWICZÓWNY (1863-1944), pisarki
- 22.11 130 rocz. ur. ANDRÉ GIDE'A (1869-1951), pisarza francuskiego, laureata Nagrody Nobla w 1947 r.
- 28.11 105 rocz. ur. ARKADEGO FIEDLERA (1894-1985), pisarza, reportażysty
- 30.11 125 rocz. ur. LUCY MAUD MONTGOMERY (1874-1942), pisarki kanadyjskiej

GRUDZIEŃ

- 3.12 105 rocz. śm. ROBERTA LOUISA STEVENSONA (1850-1894), pisarza szkocko-angielskiego
- 11.12 70 rocz. ur. JERZEGO CEPIKA (1929), prozaika

- 12.12 75 rocz. ur. MIECZYŚŁAWY BUCZKÓWNY (1924), poetki
- 16.12 60 rocz. śm. BRUNA JASIEŃSKIEGO (1901-1939), dramatopisarza, poety,
prozaika
- 17.12 45 rocz. śm. ZOFII NAŁKOWSKIEJ (1884-1954), pisarki, publicystki,
(115 rocz. ur. - 10.11)
- 17.12 65 rocz. ur. EWY NOWACKIEJ (1934), prozaika, autorki utworów dla młodzieży
- 18.12 5 rocz. śm. JADWIGI KORCZAKOWSKIEJ (1906-1994), poetki, prozaika,
autorki utworów dla dzieci i młodzieży.

Oprac. Maria Dębska,

Elżbieta Żelichowska

KSIĄŻKI, KTÓRE WARTO KUPIĆ

Książki, które warto kupić do biblioteki wydane w 1997 r.

Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe u schyłku XX w. - Warszawa: „SCHDAR”

Praca zbiorowa polskich i amerykańskich politologów, poddająca analizie problematykę bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego w nowej, zmiennej sytuacji. Książka przeznaczona dla szerokiego kręgu czytelników, przede wszystkim studentów i badaczy stosunków międzynarodowych oraz dziedzin pokrewnych.

BIKONT A., SZCZĘSNA J.: Pamiątkowe rupiecie, przyjaciele i sny Wisławy Szymborskiej. - Warszawa: Wydawnictwo Prószyński i S-ka

Nie jest to biografia *sensu stricto*. Raczej szkice - o rodzicach, dzieciństwie, wojennej i powojennej młodości, pierwocinach poetyckich, pracy w „Życiu Literackim”, przyjaźniach, żartach, słynnych „wycinankach” i wielu innych mniej lub bardziej poważnych sprawach. Zdjęcia bohaterki książki i reprodukcje wysyłanych przez nią do znajomych pocztówek-kolaży uzupełniają znakomicie tekst tej świetnia napisanej książki.

BROWNING R.: Cesarstwo bizantyjskie. - Warszawa: PIW

Zwięzła synteza wiedzy o jednym z najważniejszych ośrodków polityczno-kulturalnych średniowiecznej Europy. Ukazuje tysiącletnie dzieje Bizancjum - od upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego w 476 r. po zdobycie Konstantynopola przez Turków osmańskich w 1453 r. Przedstawia jego historię duchową i materialną oraz oddziaływanie na Europę, którego konsekwencje obserwujemy po dziś dzień.

CZAPLIŃSKI P.: Ślady przełomu. O prozie polskiej 1976-1996. - Kraków: Wydawnictwo Literackie

Najnowsza historia literatury poznańskiego krytyka i badacza młodego pokolenia podejmuje udaną próbę opisu prozy ostatniego dwudziestolecia. Pierwsza część, *Ślady końca*, to bilans zamknięcia literatury lat 1976-1989, zawierający kompleksowe omówienie prozy powojennej. Część druga, *Ślady początku*, to opisanie najważniejszych zjawisk ostatniego siedmioletnia. Książka, której dyskurs łączy w sobie cechy wypowiedzi historyka literatury z pełnym pasją i osobistego zaangażowania tonem krytyka, stanowi ważną, obowiązkową lekturę dla wszystkich zainteresowanych najnowszą literaturą polską.

CZARNY E., NOJSZEWSKA E.: Mikroekonomia. - Warszawa: PWE

Podręcznik do studiowania mikroekonomii na poziomie średnim. Obejmuje standardowy zakres tematyczny - od teorii popytu, przez teorię produkcji do teorii równowagi ogólnej i teorii dobrobytu. Przeznaczony dla studentów kierunków ekonomicznych w wyższych uczelniach różnych typów, słuchaczy szkół biznesu, studentów studiów podyplomowych i doktoranckich.

CZESZEJKO-SOCHACKI Z.: Prawo parlamentarne w Polsce. - Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe

W siedmiu częściach tej książki autor omawia następujące zagadnienia: podstawy polskiego prawa parlamentarnego, kształtowanie składu osobowego parlamentu, status prawny parlamentarzystów, strukturę polskiego parlamentu, funkcję i organizację jego pracy, parlamentarne stanowienie prawa i instytucje demokracji bezpośredniej.

GRANT A.: Lady Diana. Koniec baśni. - Katowice: Videograf II

Pełna biografia zmarłej niedawno księżnej Diany, ilustrowana kilkudziesięcioma barwnymi fotografiami z różnych etapów jej życia. Autor książki opisuje dzieciństwo i lata młodości Diany Spencer, trudny okres małżeństwa z Karolem, podróże i działalność charytatywną, problemy rodzinne, zmagania się z bulimią i wreszcie próby samodzielnego życia po rozwodzie.

HERLING-GRUDZIŃSKI G.: Gorący oddech pustyni. - Warszawa: „Czytelnik”

Jedenaście opowiadań z lat 1993-1995 Herlinga-Grudzińskiego fascynuje i odpycha zagadka człowieka, tego co nazywamy złem i dobrem w człowieku i jego świecie. Każdy z nas, może wybrać inną ścieżkę poznania: odnaleźć gdzie indziej część siebie samego. Stąd też chyba pisarz tak bardzo dba o otwartą formę opowiadań, o usytuowanie opowiadającego w pozycji bezstronnego sobą sprawozdawcy, kronikarza.

KAPUŚCIŃSKI R.: Lapidarium. - Warszawa: „Czytelnik”

Trzeci i ostatni tom zapisków wybitnego pisarza zawierający refleksje z lektur, podróży, spotkań oficjalnych i prywatnych oraz migawki i wspomnienia z teraźniejszości.

KUPIDŁOWSKA E., SUDNIK-WÓJCIKOWSKA B.: Terminy i pojęcia botaniczne. - Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne

Słownik przeznaczony głównie dla uczniów szkoły średniej, zawiera ok. 2000 bogato ilustrowanych haseł. Omówione w nim terminy dotyczą różnych dziedzin botaniki, takich jak cytologia, histologia, morfologia i anatomia

roślin. Zamieszczono również barwne tablice przedstawiające zbiorowiska i różne gatunki roślinności kuli ziemskiej i Polski. Dodano słownik terminologiczny w wersji polsko-angielskiej i angielsko-polskiej.

MILKOWSKI T., TERMER J.: Leksykon dzieł i tematów literatury polskiej. - Warszawa: „Książka i Wiedza”

Popularny leksykon zawierający informacje o najważniejszych utworach literatury polskiej od średniowiecza po czasy współczesne, ze szczególnym uwzględnieniem lektur szkolnych. Składa się z dwóch części. Pierwsza przedstawia hasła poświęcone poszczególnym utworom wraz z omówieniem każdej epoki literackiej. Druga jest zbiorem wątków tematycznych i motywów najczęściej w literaturze polskiej występujących, np. śmierć, walenrodyzm, wolność, miłość.

Najnowsza historia świata 1945-1995. T. 2. 1963-1979. - Kraków: Wydawnictwo Literackie

Lata 1963-1979 charakteryzuje powolne wyciszenie konfliktu Wschód-Zachód, odprężenie. System komunistyczny osiąga szczyt potęgi militarnej i maksimum wpływu na politykę światową. Dochodzi on jednak również do granic swojego rozwoju gospodarczego i technologicznego. Świat zachodni doznaje wielu porażek politycznych i wstrząsów, wynikłych z zakończenia długiego okresu koniunktury gospodarczej. Skłania to jego przywódców do poszukiwania nowych koncepcji polityki i rozwoju cywilizacyjnego.

Najnowsza historia świata 1945-1995. T. 3. 1979-1995. - Kraków: Wydawnictwo Literackie

Trzecia część podręcznika poświęcona jest okresowi konsolidacji gospodarczej i politycznej świata zachodniego i coraz wyraźniejszego zastoju w krajach systemu komunistycznego, które przegrywają wyścig zbrojeń i stopniowo tracą resztki zaufania swych społeczeństw i krajów Trzeciego Świata. Kiedy na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych system komunistyczny ostatecznie legł w gruzach, w państwach regionu Pacyfiku dokonał się dynamiczny rozwój ekonomiczny, zwiastujący bliską detronizację świata atlantyckiego.

W tym tomie *Najnowszej historii...* znajdują się: kalendarium wydarzeń całego okresu 1945-1995, wskazówki dla korzystających z Internetu, indeksy do wszystkich trzech tomów.

Nelly. Byłam jego małą księżniczką. - Katowice: Videograf II

Pierwsza publikacja z nowej serii wydawniczej, w której ukazywać się będą książki o autentycznych, często dramatycznych przeżyciach i losach ludzi z różnych zakątków świata. Historia 16-letniej dziewczyny, która naiwnie i nieskład-

nie opowiada o kazirodczym związku z własnym ojcem. Jest to nie tylko zapis demaskujący okrucieństwo dorosłych, bezsilność wymiaru sprawiedliwości i społeczeństwa, ale także pamiętnik cierpiącej i targanej wątpliwościami nastolatki.

Podstawy geografii ekonomicznej. Pod red. Wrony J., Rek J. - Warszawa: PWE

Podręcznik prezentujący podstawową wiedzę z geografii ekonomicznej świata, ze szczególnym uwzględnieniem Polski. Autorzy położyli nacisk na aktualność wszystkich omawianych zagadnień, a przede wszystkim mapy polityczno-gospodarczej świata. Zostały również omówione zmiany, które zaszły i zachodzą w państwach Europy Środkowej i Wschodniej.

PRZYROWSKI Z.: Techniczne abecadło. - Warszawa: „Wiedza Powszechna”

Leksykon tematyczny przeznaczony dla dzieci w wieku od 10-12 lat. 1000 haseł prezentuje m.in.: główne surowce i produkty, narzędzia, maszyny i ich części urządzenia energetyczne, środki transportu, łączności itp. Kolorowe zdjęcia, rysunki, schematy.

SZPAK J.: Historia gospodarcza powszechna. - Warszawa: PWE

Podręcznik zawiera syntezę historii gospodarczej powszechniej, która wyjaśnia procesy tworzenia i podziału dochodu społecznego w danym okresie i na danym terytorium. Autor prześledził działalność człowieka od czasów najdawniejszych do najnowszych.

TWARDOWSKI J.: Biedroneczko leć do nieba. - Kraków: Wydawnictwo Literackie

Nowy wybór wierszy księdza Twardowskiego zawiera najważniejsze liryki poety-kapłana z ostatnich lat oraz kilkanaście utworów przeznaczonych specjalnie dla tej edycji.

Unia Europejska. Pod red. Michałowskiej-Gorywody K. - Warszawa: PWN

Problematyka całego systemu Wspólnoty Europejskiej, procesów jej integracji wewnętrznej, roli i ekspansji międzynarodowej, ze szczególnym uwzględnieniem stosunków z Polską i innymi krajami Europy Środkowo-Wschodniej, znajduje coraz szersze odbicie w nowym programie realizowanym na uczelniach i wydziałach ekonomicznych. Praca stanowi cenną pomoc dydaktyczną.

WALOSZCZYK K.: Planeta nie tylko ludzi. - Warszawa: PIW

Książka prezentuje nowy prąd w myśleniu ekologicznym, opierając ochronę środowiska na podstawach filozoficznych i religijnych. Główne wątki książki

to: zagadnienie kryzysu ekologicznego i propozycje przeciwdziałania mu, metafizyczne podstawy problemu demografii, ekonomia tradycyjna i ekologiczna, relacja między ochroną środowiska a religią.

WITKIN G.: Stres kobiecy. - Poznań: „Rebis”

Wieloletnie doświadczenia doprowadziły autorkę do przekonania, że istnieją takie rodzaje stresów i wywołanych nimi objawów, które najczęściej lub wręcz wyłącznie dotyczą kobiet. W książce omawia ona różnorodne źródła stresów kobiet żyjących w latach 90.; problemy, z którymi stykają się w różnym wieku i przy różnych zajęciach; podaje wreszcie wypróbowane w trakcie swojej praktyki sposoby radzenia sobie ze stresami.

WITKIN G.: Stres męski. - Poznań: „Rebis”

Wpływ stresu na organizm mężczyzny, specyficzny charakter wychowywania chłopców, kształtowane przez media szczególnego rodzaju wizje mężczyzny, a także stresogenne aspekty pracy i kariery zawodowej. Czytelnik znajdzie w książce wiele szczegółowych technik przeciwdziałania stresowi i łagodzenia jego skutków.

WOŁOSZAŃSKI B.: Tajna wojna Hitlera. - Warszawa: „Colori Sp. z o.o.”

Książka przedstawia fascynującą grę prowadzoną Hitlera i Himmlera. Hitler potrafił działać niekonwencjonalnie, wykorzystując bardzo zręcznie ludzkie słabości, konflikty między alianckimi rządami, zaskoczenie i oczywiście potęgę militarną swojego państwa. Jego głównym pomocnikiem stał się Himmler, nazywany „Katem Europy”.

WRZOSEK W.: Funkcjonowanie rynku. - Warszawa: PWE

Książka zawiera usystematyzowaną wiedzę o rynku i zasadach jego funkcjonowania. Autor prezentuje zjawiska i procesy rynkowe, ujmując je w cztery główne grupy zagadnień. Są to: analiza istoty rynku, jego struktur i występujących w nich zależności; charakterystyka poszczególnych elementów rynku i analiza jego równowagi; zachowania podmiotów rynku w sytuacjach monopolistycznych i konkurencyjnych; interwencjonizm państwa na rynku.

Zanim wybierzesz... Przygotowanie do życia w rodzinie - podstawy wychowania seksualnego. - Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN

Książka do nauki przedmiotu „Wiedza o życiu seksualnym człowieka” na poziomie szkoły ponadpodstawowej. Autorzy książki zwracają się do młodego czytelnika w sposób bezpośredni, ujmując w przystępny sposób prawie całą problematykę przygotowania do życia w rodzinie. Starają się powiązać wychowanie seksualne z przygotowaniem do życia w ogóle, zachęcić do namysłu

i dyskusji, w jaki sposób realizować swoje marzenia o szczęśliwym małżeństwie i rodzinie.

Do opracowania wykorzystano:

1. Megaron 1997
2. Notes Wydawniczy 1997
3. Nowe Książki 1997

Oprac. Alina Malinowska
Jacek Drogosz

TO WARTO WIEDZIEĆ

Dyrektor
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
w Opolu

Wojewódzka i Miejska
Biblioteka Publiczna
ul. Pereca 14
22-400 ZAMOŚĆ

Szanowni Państwo!

Pragnę przekazać w imieniu czytelników oraz bibliotekarzy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Emanuela Smółki w Opolu wyraz serdecznego podziękowania za wsparcie w postaci przekazanych nam nieodpłatnie książek.

Straty, które ponieśliśmy w wyniku powodzi są tak duże, że każdy odruch pomocy stanowi cenny wkład w odbudowę biblioteki i stwarza możliwość pełniejszego zaspokojenia potrzeb naszych czytelników.

Bez Państwa udziału nasze zbiory byłyby o wiele uboższe.

Za pamięć i zrozumienie naszej trudnej sytuacji jeszcze raz bardzo serdecznie dziękuję.

Szanowni Państwo!

Przesyłam w załączeniu okolicznościowe wydawnictwo bibliofilskie - wydanie specjalne, które niech będzie dowodem naszej wdzięczności.

Tadeusz CHROBAK

Opole, dnia 1997.12.29

WiMBP w Zamościu, w ramach pomocy dla powodzian, przekazała 2 063 podręczniki i 685 przyborów szkolnych zebranych przez biblioteki publiczne województwa zamojskiego.

"Ocalić od zapomnienia". Regulamin konkursu wojewódzkiego

W każdym środowisku, w mieście i na wsi, są tacy ludzie, bądź żyli w przeszłości, o których należy szczególnie pamiętać. Jesteśmy im to winni za ich aktywność oraz zasługi na rzecz lokalnych społeczności. Ocalmy ich od zapomnienia by nie przepadli wraz z całym bogactwem znaczeń i przeżyć jakie mogliby dać przyszłym pokoleniom. Ludzie Ci to także chluba naszych miejscowości. Utrwalmy i uratujmy pamięć o nich.

Głównym celem konkursu jest odkrywanie ludzi, których dokonania i pasja społeczna zasługują na uwagę i uznanie.

CELE KONKURSU

- Rozbudzanie zainteresowań dzieci i młodzieży sprawami swoich miejscowości.
- Zachowanie w pamięci ludzi i ich dokonań na rzecz lokalnych społeczności.

WARUNKI UCZESTNICTWA

1. W konkursie mogą brać udział dzieci i młodzież ze szkół podstawowych oraz młodzież ze szkół ponadpodstawowych woj. zamojskiego.
2. Warunkiem udziału w konkursie jest przygotowanie, indywidualnie lub zespołowo, pracy pisemnej poświęconej osobie żyjącej obecnie lub w przeszłości, zasłużonej dla lokalnej społeczności oraz złożenie tej pracy w jednej z bibliotek publicznych woj. zamojskiego lub w Sekretariacie Konkursu.
3. Forma pracy: szkic, wywiad, biografia, album, biogram lub wspomnienie.
4. Każda praca winna być zaopatrzona dodatkowo w metryczkę zawierającą następujące informacje: imię i nazwisko autora lub autorów pracy, adres zamieszkania, wiek, nazwę, adres i telefon biblioteki publicznej, nazwę, adres i telefon szkoły, do której uczęszcza autor lub autorzy pracy.

TERMINY

1. Termin nadsyłania prac upływa 30 września 1998 r.
2. Oceny prac dokona komisja powołana przez organizatora w terminie do 30 października.
3. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród nastąpi podczas podsumowania konkursu, w listopadzie 1998 r.

KRYTERIA OCENY I NAGRODY

1. Komisja oceni prace pod względem wartości faktograficznych, kronikarskich i dokumentacyjnych.
2. Prace rozpatrywane będą w dwu kategoriach wiekowych: dzieci i młodzież szkół podstawowych, młodzież szkół średnich.
3. W każdej kategorii przewiduje się nagrodę główną i 3 wyróżnienia.
4. Prace nagrodzone i wyróżnione przechodzą na własność organizatora.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Prace nagrodzone i wyróżnione przechodzą na własność organizatora.
2. W sprawach spornych wynikających z interpretacji regulaminu ostateczną decyzję podejmują organizatorzy w porozumieniu z Jury.
3. Laureaci zaproszeni na podsumowanie konkursu przyjeżdżają na własny koszt.
4. Sekretariat Konkursu:

Dział Instrukcyjno - Metodyczny
Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej
w Zamościu
ul. Reja 18
22 - 400 Zamość
tel. 639-27-20

ORGANIZATOR: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu

WSPÓŁORGANIZATORZY: Redakcja Bibliotekarza Zamojskiego, Biblioteki publiczne miejskie, miejsko-gminne, gminne.

WOJEWÓDZKI KONKURS POETYCKI

im. Andrzeja Józefa Misiury

Patronat nad konkursem sprawuje: Wydział Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Zamościu

Organizator: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu

Współorganizatorzy: Wojewódzki Dom Kultury w Zamościu, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich -Zarząd Okręgu Zamość

CELE KONKURSU

- Poszukiwanie młodych talentów poetyckich.
- Stworzenie warunków do szerszego zaprezentowania twórczości rodzimych poetów.
- Popularyzacja poezji oraz aktywizacja środowiska literackiego województwa zamojskiego.
- Promocja twórczości poetów Zamojszczyzny.

ZAŁOŻENIA REGULAMINOWE

Konkurs adresowany jest do poetów na stałe zamieszkałych w województwie zamojskim, zarówno do debiutantów jak i literatów mających w dorobku publikacje książkowe.

WARUNKI UCZESTNICTWA

1. W konkursie mogą brać udział osoby w wieku powyżej 14 lat.
2. Konkurs realizowany jest w dwóch kategoriach:
 - debiut autorski
 - twórczość podebiutancka.
3. Uczestnicy nadsyłają 4 maszynopisy zatytułowanego tomiku, złożonego z przynajmniej 30 utworów w kategorii „debiut autorski” oraz minimum 50 utworów w kategorii „po debiucie”.
4. Prace konkursowe opatrzone godłem należy przestać na adres: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu, Dział Instrukcyjno - Metodyczny, ul. Reja 18, 22 - 400 Zamość, z dopiskiem na kopercie: "konkurs poetycki - debiut" lub „ konkurs poetycki - po debiucie”.
5. Imię, nazwisko, wiek, dokładny adres autora zestawu wierszy należy umieścić w osobnej kopercie, opatrzonej takim samym godłem jak prace konkursowe.
6. Organizatorzy nie narzucają tematyki ani konwencji utworów.
7. Termin nadsyłania prac upływa **31.12.1998 r.**
8. Oceny nadesłanych zestawów wierszy dokona Jury powołane przez organizatorów w terminie do 30.03.1999 r.

NAGRODY

1. Druk i wydanie najlepszego tomiku wierszy w obu kategoriach.
2. Jury zastrzega sobie prawo innego podziału nagród.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Prace nienagrodzone będą do odebrania w Sekretariacie konkursu.
2. W sprawach spornych wynikających z interpretacji regulaminu ostateczną decyzję podejmują organizatorzy w porozumieniu z Jury.
3. Sekretariat konkursu:

Dział Instrukcyjno - Metodyczny
Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej
w Zamościu
ul. Reja 18
22 - 400 Zamość

4. Informacja telefoniczna: (0-84) 639-27-20
lub 639-20-21

„Pan Tadeusz” w ilustracjach **Regulamin wojewódzkiego konkursu plastycznego**

Konkurs ogłoszony został z okazji 20-setnej rocznicy urodzin Adama Mickiewicza. Celem głównym konkursu jest aktywne włączenie młodzieży uczącej się w obchody Roku Mickiewiczowskiego.

CELE KONKURSU:

- Utrwalenie wartości przekazywanych wielu pokoleniom w poemacie Adama Mickiewicza.
- Pobudzenie wrażliwości artystycznej, zachęcenie do własnej pracy twórczej.
- Wychowanie poprzez literaturę i sztukę.

WARUNKI UCZESTNICTWA:

1. W konkursie plastycznym może brać udział młodzież szkół podstawowych oraz młodzież ze szkół ponadpodstawowych.
2. Warunkiem udziału w konkursie jest nadesłanie do Sekretariatu Konkursu zestawu ilustracji, ciekawych i oryginalnych obrazujących najistotniejsze wątki arcydzieła literatury narodowej „Pana Tadeusza”.
3. Prace mogą być wykonane techniką malarstwa, rysunku lub grafiki. Format prac A4.

4. Zestawy należy zaopatrzyć w „kartę zgłoszenia”, zawierającą następujące informacje:
 - imię i nazwisko autora pracy,
 - adres zamieszkania,
 - wiek,
 - nazwę, adres i telefon macierzystej biblioteki publicznej,
 - nazwę adres i telefon szkoły lub placówki oświatowo-wychowawczej.

TERMINY:

1. Termin nadsyłania prac konkursowych upływa 30.06.1998 r. Prace nadesłane po terminie nie będą rozpatrywane.
2. Oceny prac dokona komisja powołana przez organizatora.
3. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród nastąpi podczas podsumowania konkursu we wrześniu 1998 r. O dokładnym terminie podsumowania konkursu laureaci zostaną poinformowani pisemnie.

NAGRODY:

1. Komisja konkursowa oceni prace pod względem wartości artystycznych, własnej inwencji twórczej, wrażliwości autora, indywidualności jego pomysłu oraz sposobu interpretacji dzieła literackiego środkami plastycznymi.
2. Prace rozpatrywane będą w dwu kategoriach wiekowych.
3. W każdej kategorii przewiduje się 1 nagrodę główną oraz 3 wyróżnienia. Główny organizator zabezpiecza nagrody na szczeblu wojewódzkim.
4. Prace nagrodzone i wyróżnione przechodzą na własność organizatora, który zastrzega sobie prawo do ich prezentowania na wystawach i reprodukowania w celach popularyzatorskich.

POSTANOWIENIA OGÓLNE:

1. Laureaci konkursu zaproszeni zostaną na podsumowanie konkursu bez zwrotu kosztów podróży przez organizatora.
2. W sprawach spornych wynikających z interpretacji regulaminu ostateczną decyzję podejmują organizatorzy w porozumieniu z Jury.
3. Jury zastrzega sobie prawo innego podziału nagród.
4. Sekretariat Konkursu:

Dział Instrukcyjno-Metodyczny
Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zamościu
ul. Reja 18
22-400 Zamość
tel. 639-27-20

Zapraszamy do udziału w konkursie, życząc ciekawych interpretacji plastycznych dzieła literackiego.

**Zapraszamy do udziału w konkursach
Organizatorzy**

Konkurs pt. „Nasze dzieje w księgach spisane” - rozstrzygnięty

W maju 1997 roku Zarząd Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Zamościu ogłosił konkurs adresowany do bibliotekarzy bibliotek publicznych województwa zamojskiego na najciekawszą kronikę biblioteki. Ideą konkursu było zaktywizowanie środowiska bibliotekarskiego do tworzenia i dokumentowania historii bibliotek.

Na konkurs napłynęło 21 kronik, które oceniane były w dwóch kategoriach: kroniki prowadzone od lat i kroniki nowo założone. Komisja konkursowa przy ocenie prac brała pod uwagę zawartość treściową kroniki, zawartość dokumentacyjną, szatę graficzną, układ kroniki.

W I kategorii przyznano następujące nagrody:

1. Miejska Biblioteka Publiczna w Hrubieszowie
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Suścu
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Uchaniach

Wyróżnienia uzyskały: Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Mokrem i Gminna Biblioteka Publiczna w Aleksandrowie.

W II kategorii nagrody zdobyły:

1. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Zamościu
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Werbkowicach
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Miączynie

Wyróżnienia w tej kategorii uzyskały: Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Przewodowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Mirczu oraz Filia Nr 11 WiMBP w Zamościu.

Uroczyste podsumowanie konkursu odbyło się dnia 16 kwietnia 1998 roku w Wojewódzkim Domu Kultury w Zamościu. Wyróżnione biblioteki otrzymały nagrody książkowe oraz dyplomy. Spotkaniu towarzyszyła wystawa kronik biorących udział w konkursie.

Oprac. Joanna Kołtun

KRONIKA

KRONIKA BIBLIOTEK PUBLICZNYCH WOJEWÓDZTWA ZAMOJSKIEGO (II PÓŁROCZE 1997 ROKU) - Wybór -

ZAMOŚĆ

lipiec /sierpień

- Powstała nowa Filia Biblioteczna nr 12 przy Wojewódzkim Szpitalu im. Jana Pawła II w Zamościu
- "Nasz wspólny dom" - konkurs ekologiczny - WiMBP. Współorganizatorem konkursu był Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zamościu
- "PKO BP - Bankiem XXI wieku" - konkurs plastyczny - WiMBP. Współorganizatorem konkursu była PKO BP o /Zamość
- "Moja ulubiona zabawka", "Moje miasto" - konkursy plastyczne - Filia Nr 1
- "Spacerkiem po Zamościu" - konkurs czytelniczy - Filia Nr 2
- "Fortunowe koło na wesoło" - zgaduj-zgadula - Filia Nr 2
- "Ukryte rysunki", "Plastelinowe pejzaże", "Gazetowe motyle", "Miasto nocą", "Papierowe ozdoby", "Ptaki świata" - konkursy plastyczne - Filia Nr 2
- "Klepsy" - konkurs zabawowy - Filia Nr 2
- "Mówimy wiersze Tuwima" - konkurs recytatorski - Filia Nr 2
- "Exlibris biblioteki" - konkurs plastyczny - Filia Nr 2
- Wycieczka do biblioteki dzieci z przedszkola - Filia Nr 4
- "Zamość - moje miasto" - konkurs krajoznawczy - Filia Nr 4
- "Nasz wspólny dom" - I etap konkursu ekologicznego - Filia Nr 4
- "Bank PKO BP - Bankiem XXI wieku" - konkurs plastyczny - Filia nr 4
- "Goście z kosmosu", "Kartka z Roztocza", "Baśnik - ilustracje do bajek Z. Dmitrocy" - konkursy plastyczne - Filia Nr 8
- "Czy grasz w zielone z Ekoludkiem" - konkurs przyrodniczy - Filia Nr 8
- "Andersenada" - konkurs czytelniczy - Filia Nr 8
- "Zwierzęta i kontynenty" - konkurs zoologiczny - Filia Nr 8
- "Kieszenie pełne tajemnic", "Wyprawa na wyspę", "Karuzela" - zabawy dydaktyczne - Filia Nr 8
- "Bezpiecznie na drogach" - konkurs - Filia Nr 8
- "Gdzie spędzam wakacje", "Plastelinowe ZOO", "Maluję moją bibliotekę", "Ilustracje do książek M. Kownackiej", "Król Lew i jego przyjaciele",

"Zwierzęta, owoce i warzywa z plasteliny", "Wynalazki sławnych ludzi", "Papierowe kwiaty", "Kim chciałbym zostać" - konkursy plastyczne - Filia Nr 10

- "Czy znasz te lektury" - konkurs literacki - Filia Nr 10
- "Rzut piłeczki do tarczy" - konkurs sportowy - Filia Nr 10
- "Gramy w warcaby", "Układanie puzzli" - konkursy zabawowe - Filia Nr 10
- "Czy jesteś spostrzegawczy" - konkurs czytelniczy - Filia Nr 10
- "Sławni ludzie i ich wynalazki" - konkurs historyczny - Filia Nr 10
- "Nasz wspólny dom" - konkurs ekologiczny - Filia Nr 10
- "Kolorowe zagadki", "Chochlikowe lektury" - konkursy czytelnicze - Filia Nr 10
- "Orto - rebusy", "Ortograficzne krzyżówki" - konkursy ortograficzne - Filia Nr 10
- "Układamy limeryki", "Jan Brzechwa - pisarz znany i lubiany", "Czy znasz te książki", "Podróże Doktora Dolittle" - konkursy literackie - Filia Nr 11
- "Nasz wspólny dom" - konkurs ekologiczny (eliminacje) - Filia Nr 11
- "Przygody Króla Maciusia I w ilustracjach", "Bohaterowie z obejrzanego filmu", "Podróże na odległe kontynenty", "Projektujemy okładkę do dowolnie wybranej książki", "Chroń naszą przyrodę", "Miasto w moich oczach", "Bank PKO BP - Bankiem XXI wieku" - konkursy plastyczne - Filia Nr 11
- "Podróże z małpą", "Zamość i okolica" - konkursy biblioteczne - Filia Nr 11

wrzesień

- "Zamość - Miasto Światowego Dziedzictwa Kultury" - finał konkursu wojewódzkiego - WiMBP
- Tygodniowy pobyt delegacji bibliotekarzy zamojskich w Schwäbisch Hall - WiMBP
- Wydano poradnik metodyczny "Przewodnik po bibliotece" - WiMBP
- "Składamy przysłowia" - konkurs zabawowy - Filia Nr 2
- "Spotkania czwartkowe" - cotygodniowe spotkania czytelników w bibliotece - Filia Nr 3
- "Książka wierny przyjaciel" - konkurs czytelniczy - Filia Nr 8
- "Sportowe zagadki" - zajęcia w bibliotece - Filia Nr 8
- "Kto myśli nie błądzi" - konkurs czytelniczy - Filia Nr 8
- "Wprowadzenie uczniów kl. II do korzystania z biblioteki" - lekcja biblioteczna - Filia Nr 8
- "Jesienne ogrody" - konkurs plastyczny - Filia nr 8
- "Jeździec" - konkurs literacki - Filia Nr 11

październik

- "Kasztanowe figurki" - konkurs plastyczny - Filia Nr 1

- "Janowi Pawłowi II z pamięcią w modlitwie" - montaż twórczości patriotyczno-religijnej - Filia Nr 3
- "Każdy może być artystą" - finał konkursu plastycznego - Filia Nr 3
- "Owoce jesieni" - konkurs plastyczny - Filia Nr 4
- "Biblioteka Dziecięca i jej zbiory" - lekcja biblioteczna dla uczniów kl. IV - Filia Nr 8
- "Kasztanowa planeta" - konkurs plastyczny - Filia Nr 8
- "Kolorowe zabawy", "Przysłowia polskie w kalamburach" - zajęcia w bibliotece - Filia Nr 8
- "To i owo o zwierzętach" - konkurs zoologiczny - Filia Nr 8
- "Początki państwa polskiego w legendzie" - konkurs czytelniczy - Filia Nr 8
- "Spotkanie w dolinie Muminków" - konkurs literacki - Filia nr 11
- "Co przynosi nam jesień" - konkurs plastyczny - Filia Nr 11

listopad

- Wydano poradnik metodyczny "Biblioterapia" - WiMBP
- Promocja Wydawnictwa "Norbertinum" - WiMBP
- Ukazały się tomiki poetyckie laureatów Wojewódzkiego Konkursu Poetyckiego im. Andrzeja Józefa Misiury 1996-97: "Tak oczywiste..." Mariusza Ostaszewskiego i "Drewniane szczęście" Aleksandry Kujawskiej - WiMBP
- "Zamojska Premiera Roku" - impreza poświęcona promocji nagrodzonych tomików poetyckich Aleksandry Kujawskiej "Drewniane szczęście" i Mariusza Ostaszewskiego "Tak oczywiste..." - WiMBP
- "Ta, co nie zginęła - 79. rocznica odzyskania niepodległości" - WiMBP
- "Tworzymy własne czasopismo" - podsumowanie konkursu wojewódzkiego - WiMBP
- "Co to jest biblioteka i po co do niej przychodzimy" - wycieczka do biblioteki dzieci z przedszkola - Filia Nr 2
- "Jaka to bajka" - konkurs czytelniczy - Filia Nr 2
- "Najpiękniejszy dzień wakacji '97" - finał konkursu dla dzieci - Filia Nr 3
- Uroczyste spotkanie czytelników w bibliotece z udziałem reporterki Radio Lublin - Filia Nr 3
- "Wieczór wróżb andrzejkowych" - uroczyste spotkanie w bibliotece - Filia Nr 3
- "Kolorowy świat książki" - konkurs plastyczny - Filia nr 8
- "Tajemnice matematyki" - konkurs zabawowy - Filia nr 8
- "Gra na jesienne wieczory" - zajęcia w bibliotece - Filia Nr 8
- "Andrzejkowy wieczór" - uroczyste spotkanie w bibliotece - Filia Nr 8
- "Przyjaciele Krzysia" - konkurs literacki - Filia Nr 11
- "Chatka Puchatka" - konkurs plastyczny - Filia Nr 11

grudzień

- Ukazał się kolejny numer "Bibliotekarza Zamojskiego" - WiMBP
- "Najpiękniejsza choinka" - konkurs plastyczny - Filia Nr 1
- "Choinka biblioteczna" - konkurs zabawowy - Filia Nr 2
- Czytanie poezji o tematyce refleksyjnej podczas cotygodniowego "Spotkania czwartkowego" - Filia Nr 3
- "Z Herkulesem w świat starożytnych Greków" - konkurs historyczny - Filia Nr 8
- "Świąteczne ozdoby ze słonego ciasta" - konkurs plastyczny - Filia Nr 8
- "Wigilia w Bullerbyn i u nas" - zajęcia w bibliotece - Filia Nr 8
- "Przed zapaleniem choinki" konkurs literacki - Filia Nr 11
- "Ozdoby choinkowe" - konkurs plastyczny - Filia Nr 11

ALEKSANDRÓW

lipiec /sierpień

- Szukamy skarbu razem z "Dziećmi z Bullerbyn" - impreza biblioteczna dla dzieci - GBP
- "Bał postaci literackich" - impreza biblioteczna dla dzieci - GBP

listopad

- "Dzień ludzi starszych i niepełnosprawnych" - impreza artystyczna - GBP

grudzień

- "Jeszcze Polska nie zginęła" - wieczór poetycki - GBP

BELŻEC

lipiec /sierpień

- "Wakacje w bibliotece" - cykl imprez bibliotecznych - GBP

październik

- "Bajkowe zwierzęta" - konkurs plastyczny - GBP

BIŁGORAJ MBP

lipiec /sierpień

- "Książki, do których wracamy" - konkurs plastyczny - FB Nr 1
- "Lato w mieście" - konkurs plastyczny - FB Nr 3

wrzesień

- "17.09.1939 r. w literaturze popularnonaukowej, prasie i czasopismach" - pogadanka - FB Nr 1

październik

- "Fryderyk Chopin - życie i twórczość" - lekcja biblioteczna - FB Nr 1

grudzień

- "Adam Mickiewicz - życie i twórczość" - pogadanka - FB Nr 1

BISZCZA

wrzesień

- "Bukiet z warzyw" - zajęcia plastyczne - FB Bukowina

listopad

- "W losie ojczyzny swej wziąć udział" - montaż słowno-muzyczny - GBP

grudzień

- "Mikołajki dla dzieci" - impreza artystyczna - GBP
- "Wieczera wigilijna dla samotnych" - GBP
- "Postać św. Mikołaja" - konkurs rysunkowy - FB Bukowina

DOŁHOBYCZÓW

lipiec /sierpień

- "Rysuję z wyobraźni", "Letnie krajobrazy", "Plastusiowe postacie z bajek" - konkursy plastyczne - GBP
- "Zgadnij z jakiej jestem bajki" - zgaduj-zgadula - FB Przewodów
- "Czy znasz wiersze Tuwima" - zgaduj-zgadula - FB Przewodów

wrzesień /październik

- "Obrazek z wakacji", "Bajkowe postacie wykonane z żołądki i kasztanów" - konkursy plastyczne - GBP
- "Dyktando na wesoło" - konkurs ortograficzny - FB Hulcze
- "Serce - serce" - konkurs czytelniczy poświęcony twórczości Bolesława Prusa - FB Hulcze
- "Dzień dobry Panie Andersenie" - wieczór literacki - FB Przewodów

listopad /grudzień

- "Moja ulubiona maskotka", "Św. Mikołaj", "Choinka" - konkursy plastyczne - GBP
- "Jesienne zgadywanki" - konkurs czytelniczy - FB Hulcze
- "Bliżej Danii i Andersena" - konkurs - FB Hulcze
- "Odzyskanie niepodległości" - impreza biblioteczna - FB Przewodów
- "Andrzejkowe wróżby" - wieczorek dla dzieci - FB Przewodów
- "Stroik świąteczny" - konkurs - FB Przewodów

FRAMPOL

lipiec /sierpień

- "Bohaterowie moich ulubionych bajek" - konkurs rysunkowy - FB Radzięcín

wrzesień

- "Wojenne losy Frampola" - lekcja biblioteczna - MGBP
- "Poznajemy bibliotekę" - wycieczka do biblioteki - FB Radzięcín

październik

- "Barwy jesieni" - konkurs plastyczny - FB Radzięcín
- "Szybkie i umiejętne posługiwanie się książką" - lekcja biblioteczna - FB Wola Radzięcka

listopad /grudzień

- "Książka mój przyjaciel" - lekcja biblioteczna - MGBP Frampol
- "Mikołajki w bibliotece" - impreza dla dzieci - FB Radzięcín
- "Przed zapaleniem choinki" - wieczornica - FB Wola Radzięcka

GORAJ

październik /listopad

- "Historia książki" - lekcja biblioteczna - GBP
- "Odzyskanie niepodległości" - impreza biblioteczna - GBP
- "Święto Niepodległości" - apel - FB Jędrzejówka

GRABOWIEC

sierpień /listopad

- "Moja ulubiona książka" - konkurs plastyczny - GBP
- "Droga do niepodległości" - montaż słowno-muzyczny - GBP

grudzień

- Konkurs poezji religijnej - GBP
- "Cichy, biały jak śnieg" - montaż słowno-muzyczny - GBP

HORODŁO

lipiec /sierpień

- "Jak spędzam wakacje", "Bajkowe skojarzenia" - konkursy rysunkowe - GBP
- "Lato i przyroda w twórczości różnych poetów" - konkurs czytelniczy - GBP
- Kiermasz z loterią fantową na rzecz pomocy powodzianom - GBP
- "Nasza biblioteka" - konkurs rysunkowy - FB Kopyłów

listopad /grudzień

- "Moje ulubione zwierzę", "Choinka w moim domu" - konkursy rysunkowe - GBP
- "Ilustracja do bajki", "Bohater ulubionej książki", "Pejzaż zimowy" - konkursy plastyczne - FB Strzyżów

HRUBIESZÓW MBP

lipiec /sierpień

- "Bolesław Prus wczoraj i dziś" - wystawa - MBP
- Kiermasz książek - MBP

- "Kolorowy świat bajek" - konkurs rysunkowy - FB Nr 1
 - Cykl wakacyjnych spotkań z dziećmi (gry, zabawy, ognisko) - FB Nr 4
- październik /grudzień*
- Konkurs wiedzy o Bolesławie Prusie - MBP
 - Cykl spotkań z dziećmi (gry i zabawy stolikowe) - FB Nr 1 i FB Nr 4
 - "Mikołajki w bibliotece" - impreza okolicznościowa - FB Nr 1

JARCZÓW

grudzień

- Pokaz stroików świątecznych - impreza środowiskowa - GBP

JÓZEFÓW

lipiec

- "Dni miejscowości" - cykl imprez środowiskowych - MGBP

sierpień

- "Eko - festiwal" - impreza artystyczna - MGBP
- "Co wiem o Roztoczu" - zgaduj-zgadula - MGBP

wrzesień

- "Życie i twórczość Edwarda Stachury" - lekcja biblioteczna - MGBP
- "Drama w bibliotece" - impreza artystyczna - MGBP

grudzień

- "Witajcie w naszej bajce" - lekcja biblioteczna - MGBP
- Spotkanie wigilijne z młodzieżą niepełnosprawną - impreza biblioteczna - MGBP

KOMARÓW

lipiec

- "Szlakiem Szumów" - wycieczka turystyczno-krajoznawcza - GBP

październik

- "Kopciuszek" - inscenizacja baśni - GBP

listopad

- "Dzień Niepodległości" - montaż poetycko-muzyczny - GBP

grudzień

- "Pilny list do św. Mikołaja" - impreza dla dzieci - GBP

KRASNOBRÓD

wrzesień /grudzień

- "Zapoznanie z biblioteką i księgozbiorem bibliotecznym", "Poszukiwanie informacji w encyklopediach i słownikach" - lekcje biblioteczne - FB Hutki

- W 200. rocznicę powstania hymnu narodowego" - lekcja biblioteczna - MGBP

KRYNICE

październik

- "Spotkanie z panem Andersenem" - impreza czytelnicza - GBP
- "Śpieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą" - montaż poetycko-muzyczny poświęcony H. Poświatowskiej - FB Dzierążnia

grudzień

- "Wigilijne spotkanie" - montaż słowno-muzyczny - GBP

KSIEŻPOL

lipiec

- "Jak spędzam wakacje" - konkurs rysunkowy - FB Majdan Nowy

październik

- "ABC dobrego wychowania" - lekcja biblioteczna - FB Rakówka

grudzień

- "Choinka" - konkurs rysunkowy - FB Majdan Nowy

LUBYCZA KRÓLEWSKA

grudzień

- Konkurs na najładniejszy stroik świąteczny - GBP

ŁASZCZÓW

lipiec /sierpień

- "Witajcie wakacje" - impreza biblioteczna - GBP
- "Głos przyrody" - wycieczka do lasu - GBP

październik /grudzień

- "W świecie pana Brzechwy" - impreza czytelnicza - GBP
- "Pasowanie na czytelnika" - impreza dla uczniów I kl. szkoły podstawowej - GBP

ŁUKOWA

wrzesień

- "Dzielimy się chlebem, dzielimy się niebem" - impreza dożynkowa - GBP

październik

- "Pomóż pomnożyć bogactwo serca" - impreza artystyczna - GBP

listopad

- "W 79. rocznicę odzyskania niepodległości" - impreza rocznicowa - GBP
- "Andrzejkowe czary-mary" - impreza biblioteczna - GBP
- "Polska nasza ojczyzna" - lekcja biblioteczna - FB Chmielek

grudzień

- "Obrzędy i zwyczaje wigilijne w Polsce i naszej miejscowości" - GBP

MAJDAN GÓRNY - GBP TOMASZÓW LUB.

lipiec /sierpień

- Wycieczka do skansenu w Biłgoraju - FB Łaszczówka
- Wycieczka rowerowa do obozu zagłady Żydów w Bełżcu - FB Łaszczówka

listopad /grudzień

- "Andrzejkowe wróżby" - impreza biblioteczna - FB Podhorce
- "Na św. Andrzeja błyska panny nadzieja" - spotkanie andrzejkowe - FB Łaszczówka

MIRCZE

wrzesień /październik

- "Dzień Mircza" - impreza plenerowa - GBP
- "Projektuję okładkę do książki przeczytanej w czasie wakacji" - konkurs plastyczny - FB Stara Wieś
- "Sercem za serce" - montaż z okazji Dnia Edukacji Narodowej - FB Kryłów

NIELISZ

wrzesień /grudzień

- Konkurs aktywności czytelniczej - GBP, FB Ruskie Piaski
- "Konkurs jednego dnia" - impreza biblioteczna - GBP

OBSZA

październik /grudzień

- "Czy wiesz co napisała dla ciebie Maria Konopnicka" - konkurs - GBP
- "Krajobrazy zimy" - konkurs rysunkowy - FB Babice

POTOK GÓRNY

lipiec

- "Jak się czyta, to się wie" - impreza biblioteczna - GBP

październik

- "Wszystkie barwy jesieni" - konkurs plastyczny - GBP

grudzień

- "Robimy mikołajki" - zajęcia plastyczne z dziećmi - GBP
- "Przed zapaleniem choinki" - impreza biblioteczna GBP
- "Czy znasz twórczość Adama Mickiewicza" - konkurs czytelniczy - GBP

RADECZNICA

lipiec /sierpień

- "W bibliotece można się bawić" - zajęcia z dziećmi - GBP
- "Wiersze o książkach" - konkurs recytatorski - GBP
- "Moja ulubiona postać z baśni Andersena" - GBP
- "Z lekturą na wesoło" - konkurs czytelniczy - FB Gorajec

SITANIEC

lipiec /sierpień

- Powstanie Teatryku Dziecięcego w GBP
- "Wakacje w bibliotece" - cykl zajęć z dziećmi (konkursy, quizy, gry planszowe i ruchowe) - GBP oraz Filie GBP
- "Książka przyjacielem na wakacje" - konkurs literacki - FB Płoskie
- "Biblioteczne koło fortuny" - zajęcia z dziećmi - FB Płoskie
- "Jak żyć ekologicznie" - konkurs ekologiczny - FB Płoskie
- "Wystawka" - gra czytelnicza - FB Zawada
- "Bohaterowie naszych książek", "Twórczość Tuwima i Brzechwy" - konkursy czytelnicze - FB Mokre

wrzesień /październik

- "Szewczyk Dratewka" - przedstawienie w wykonaniu Teatryku Dziecięcego - GBP
- Uczestnictwo Teatryku Dziecięcego w Przeglądzie Zespołów Artystycznych w Siedliskach - GBP
- "Zbiory jesieni" - konkurs plastyczny - FB Płoskie
- "Kompozycje kwiatowe" - konkurs plastyczny - FB Wysokie
- "Warszawa nasza stolica" - konkurs wiedzy historycznej - FB Wysokie
- "Na straganie" - przedstawienie na podstawie wiersza J. Brzechwy - FB Mokre

listopad

- Spotkanie z poetką ludową Alfredą Magdziak oraz początkującą poetką Agnieszką Koszyk - GBP
- "Święto Niepodległości" - uroczystość patriotyczna o zasięgu lokalnym - GBP i Filie GBP
- "Odzyskanie Niepodległości" - konkurs literacki - FB Płoskie
- "Wróżby andrzejkowe" - zajęcia z dziećmi - FB Mokre i FB Lipsko
- "Wieczór andrzejkowy" - spotkanie w bibliotece (wróżby, gry, konkursy) - FB Wysokie

grudzień

- Powstało Koło Biblioteczne "Bibliomanek" - GBP

- Gminny konkurs wiedzy "Wisława Szymborska i laureaci najcenniejszego wyróżnienia - Literacka Nagroda Nobla". Eliminacje przeprowadzone zostały w Filiach GBP, finał zorganizowała GBP w Sitańcu
- "Stroik świąteczny i noworoczny" - konkurs plastyczny - FB Płoskie
- "Przed Wigilią" - świąteczne spotkanie w bibliotece - FB Wysokie
- "Stroik świąteczny i ozdoby choinkowe" - konkurs - FB Wysokie i FB Mokre
- "Choinka, choinka", "Kręć się koło" - inscenizacje - FB Mokre

SÓL - GBP BIŁGORAJ

lipiec /sierpień

- "Nasi ulubieńcy" - konkurs recytatorski - GBP
- "Mały malarz w plenerze" - zajęcia plastyczne z dziećmi - FB Hedwiżyn
- "Dyktando na wesoło" - zajęcia z dziećmi - FB Korytków Duży

wrzesień

- "Bądź przy mnie blisko" - wieczorek poetycki - FB Korytków Duży
- Spotkanie z Franciszkiem Jorgieło - więźniem obozu koncentracyjnego na Majdanku - FB Bukowa

październik

- "Budowa książki" - lekcja biblioteczna - GBP
- "Kolorowe liście jesieni" - konkurs plastyczny - FB Dereźnia
- "Święto pieczonego ziemniaka" - impreza dla dzieci i młodzieży - FB Hedwiżyn
- "W plastelinowym królestwie" - zajęcia z dziećmi - FB Korytków Duży

listopad /grudzień

- "Andrzejki" - impreza dla dzieci i młodzieży - FB Hedwiżyn
- "Kim jest ten pan na koniu" - pogadanka o Józefie Piłsudskim - FB Korytków Duży
- "Uroki zimy" - konkurs rysunkowy - FB Bukowa
- "List do św. Mikołaja" - zajęcia z dziećmi - FB Korytków Duży

STARY ZAMOŚĆ

lipiec /sierpień

- "Ilustracje do baśni Andersena" - FB Udrycze
- Kompozycje kwiatowe, modelowanie w plastelinie - zajęcia plastyczne z dziećmi - FB Udrycze
- Gry i zabawy ruchowe na powietrzu - FB Udrycze

wrzesień

- Przygotowanie części artystycznej na Gminne Święto Plonów - GBP, FB Udrycze

grudzień

- "W świątecznym nastroju" - montaż poetycko-muzyczny - GBP

SUŁÓW

lipiec /sierpień

- "Czy znasz swój region", "Kalambury" - konkursy czytelnicze - GBP

SUSIEC

listopad

- "Andrzejkowy wieczór wróżb" - spotkanie w bibliotece - GBP

grudzień

- "Pilny list do św. Mikołaja" - impreza dla dzieci - GBP
- "Kruchy, cichy, biały jak śnieg" - spotkanie oplatkowe w bibliotece - FB Łosiniec

TARNAWATKA

lipiec

- Rozgrywki warcabowe - zajęcia w bibliotece dla dzieci starszych - GBP

wrzesień

- "Najładniejszy bukiet z suchych kwiatów" - konkurs - GBP

TARNOGRÓD

wrzesień

- "Historia Tarnobrodu" - lekcja biblioteczna - MGBP
- "Obwoluta książkowa do monografii Tarnobrodu" - konkurs plastyczny - MGBP

październik

- "Mój pierwszy kontakt z książką" - lekcja biblioteczna - MGBP

listopad

- "Ulubieni bajkopisarze dzieci" - lekcja biblioteczna - MGBP

TELATYN

sierpień

- Zajęcia wakacyjne z dziećmi (rajd rowerowy, ognisko) - GBP

TOMASZÓW LUBELSKI - GBP

lipiec /sierpień

- Wycieczka do skansenu w Biłgoraju - FB Łaszczówka
- Wycieczka rowerowa do obozu zagłady Żydów w Bełżcu - FB Łaszczówka

- "Najaktywniejszy czytelnik wakacji" - podsumowanie konkursu - FB Podhorce

listopad

- "Andrzejkowe wróżby" - impreza biblioteczna - FB Podhorce
- "Na św. Andrzeja błyska panny nadzieja" - spotkanie andrzejkowe - FB Łaszczówka

TRZESZCZANY

październik /grudzień

- "Turniej wiedzy o gminie" - konkurs - GBP
- "Koncert poezji śpiewanej" - impreza artystyczna - GBP

TYSZOWCE

grudzień

- "Najaktywniejszy czytelnik roku" - podsumowanie konkursu - FB Perespa

UCHANIE

październik /grudzień

- "Wielki konkurs teatralny" - konkurs zabawowy - GBP
- "Zagrożenia na wsi" - konkurs plastyczny - GBP
- "Najlepszy projekt okładki książki Astrid Lindgren" - konkurs plastyczny - GBP
- "90. rocznica urodzin Astrid Lindgren" - impreza biblioteczna - GBP
- "Książka to twój wierny przyjaciel" - konkurs rysunkowy - GBP

WERBKOWICE

lipiec /sierpień

- "Portret bohatera książki J. Brzechwy lub M. Konopnickiej", "Projekt karty pocztowej", "Moja ulubiona postać bajkowa" - konkursy rysunkowe - FB Gozdów
- "Mój ulubiony bohater książkowy", "Cudaczki z plasteliny" - konkursy plastyczne - GBP
- "Wymarzone wakacje '97" - konkurs rysunkowy - FB Honiatycze, FB Turkowice
- "Wakacyjne spotkania z dziećmi" (gry, zabawy stolikowe i ruchowe) - FB Honiatycze
- "Projektowanie wakacyjnej pocztówki", "Pejzaże słońcem malowane" - konkursy rysunkowe - FB Hostynne
- "Najlepszy czytelnik biblioteki" - konkurs czytelniczy - FB Hostynne

wrzesień /grudzień

- "Malujemy zimowe postacie bajkowe" - konkurs rysunkowy - FB Honiatyczne
- "Z jakiego drzewa spadł ten liść" - zgaduj-zgadula - FB Hostynne
- "List do św. Mikołaja" - impreza biblioteczna - FB Hostynne
- "Świąteczna kartka" - konkurs rysunkowy - FB Hostynne

ZAKRZEW

listopad /grudzień

- Andrzejkowy wieczór wróżb i zabaw - GBP
- "Robimy stroiki świąteczne" - zajęcia z dziećmi - GBP

ŻÓŁKIEWKA

lipiec /sierpień

- Organizacja letniego wypoczynku dzieci z gminy Żółkiewka - tygodniowy pobyt na obozie w Majdanie Sopotkim - GBP

wrzesień /grudzień

- "Gminne Święto Plonów" - impreza środowiskowa - GBP
- "Święto Niepodległości" - impreza okolicznościowa - GBP
- "Wieczór andrzejkowy" - zajęcia z dziećmi i młodzieżą - GBP
- "Mikołajki" - impreza okolicznościowa - GBP.

Oprac. Halina Zielińska,
Mirosława Kucharska,
Feliksa Niemiec,
Dorota Mach

1998/1 (7)